

Valloittavat Kulttuurin kummilapset

Kuvaus Helsingin Kulttuurin
kummilapset -palvelusta

Helsinki

Valloittavat Kulttuurin kummilapset

Kuvaus Helsingin Kulttuurin kummilapset -palvelusta

Kulttuurin kummilapset -palvelu tarjoaa jokaiselle Helsingissä asuvalle lapselle, joka on syntynyt vuonna 2020 tai sen jälkeen, mahdollisuuden saada kummikseen yhden tai useamman kulttuuriorganisaation. Kummina toimiva kulttuuriorganisaatio määräytyy lapsen syntymävuoden mukaan. Kummit kutsuvat lapsen ja tämän lähiaikuisen vähintään kahteen maksuttomaan, lapsen ikävaiheen mukaan räätälöityyn tapahtumaan joka vuosi, kunnes lapsen ikäryhmä aloittaa koulun.

Lapset kutsutaan mukaan toimintaan neuvolan kautta.

Palvelun tavoitteena on vahvistaa perheiden ja lasten hyvinvointia sekä kulttuurin todettujen hyvinvointivaikutusten kautta että tarjoamalla perheille mahdollisuuksia kohtaamisiin samassa elämänvaiheessa olevien kanssa. Kummeina toimiville taide-, kulttuuri- ja liikuntaorganisaatioille ohjelma tarjoaa yhteistyötä edistävän alustan. Toiminnan toivotaan myös edistävän kaupunkilaisten yhteisyyttä ja torjuvan asuinalueiden ja asukasryhmien eriytymistä.

Kulttuurin kummilapset -konseptin taustalla on kaksi Helsingin kaupunginorkesterin aikaisempaa kummilapsiprojektia, joissa olivat mukana vuonna 2000 ja 2012 syntyneet lapset. Osallistuneet perheet antoivat toiminnalle erittäin korkeat arvostukset ja arvioivat sen mm. vahvistaneen perheen hyvinvointia ja lisänneen mielenkiintoa kulttuurin harrastamista kohtaan.

Toimittaja: Ulla Laurio

Toimitusryhmä: Annika Kukkonen, Mirka Nokka, Anu Ojanen ja Anna Rosendahl

Taitto: Petteri Mäntysaari Mainostoimisto KMG Turku

Valokuvat: Kulttuurin kummilasten kummiorganisaatiot

Kuvitus: Raquel Benmergui

Kulttuurin kummilasten visuaalinen ilme: N2 Albiino

Julkaisija: Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala 2024

Verkkosijainti: julkaisut.hel.fi

Paino: Grano

ISBN: 978-952-386-536-5

ISBN verkkojulkaisu: 978-952-386-539-6

Sisällys

Aluksi	4
Kulttuurin kummilapset – vaikuttavaa toimintaa <i>Tuula Haavisto</i>	4
Lapsille, perheille, kummeille ja koko kaupungille	5
Kulttuurin kummilapset edistää iloa, yhteisyyttä, yhteistyötä ja yhdenvertaisuutta	6
Kiittäen, Marianne ja Luna <i>Marianne Turtio</i>	10
Kulttuuri on taaperon aivojen kuntosali ja leikkikenttä <i>Minna Huotilainen</i>	11
Taidetoimijoiden ja kaupungin uudenlainen kumppanuus <i>Mari Männistö</i>	12
Sosetta ja sirkushuveja <i>Timo Riitamaa</i>	13
Toivon tulevaisuudessa näkeväni Suomen, jossa jokainen lapsi on ylpeä omasta taustastaan ja kokee olevansa tervetullut <i>Hamdi Geddi</i>	14
Kulttuuritietoinen toiminta vahvistaa perheiden hyvinvointia <i>Marja Laine</i>	15
Kulttuurin kummilapset tuo neuvolan toimintaan kulttuurisen näkökulman <i>Leena Marila, Tiia Konttinen ja Monica Lindberg</i>	16
Uusi museo kasvaa yhdessä kummilasten kanssa <i>Hanna Kapanen ja Arja-Liisa Kaasinen</i>	17
Kulttuurin avulla monesta yksi <i>Pasi Saukkonen</i>	18
Tarvitaan koko kylä kasvattamaan lasta... <i>Hanna-Mari Peltomäki</i>	19
Helsingin kaupunginorkesterin projektit Kulttuurin kummilasten taustalla	20
Helsingin kaupunginorkesterin kummilapset 2000 <i>Helena Ahonen</i>	21
HKO:n kummilapsiprojektien sisältö ja pedagoginen idea <i>Eve Alho, Satu Sopanen ja Annika Kukkonen</i>	22
Helsingin kaupunginorkesterin kummilapsiprojekti lumosi liikuttavuuteen asti <i>Etta Partanen</i>	23
Kohti tulevaisuutta	24
Kaikille <i>Tommi Laitio</i>	25
Kulttuurin kummilasten toimintamallin kuvaus	26
Kulttuurin kummilasten organisaatio	27
Kulttuurin kummilasten kummit	28
Toiminnan rahoitus	30
Yhteys perheisiin	31
Maksuttomuus, monitoimialainen yhteistyö ja kulttuurinen vastuullisuus mahdollistavat yhdenvertaisuuden	32
Yhteiskehittäminen	34
Yhteiset arvot ja pedagogiset askelmerkit	36
Moninaisuuden edistäminen	42
Kenen kulttuuri?	44
Kestävä kehitys ja lasten osallisuus toiminnan kehittämisessä	46
Arvojen toteutuminen – Mittakeppi ja Parastava havainnointi	47
Kirjoittajista	50

Aluksi

Kulttuurin kummilapset – vaikuttavaa toimintaa

Tuula Haavisto, Helsingin kaupungin kulttuurijohtaja emerita, joka teki aloitteen Kulttuurin kummilasten laajentamiseksi

Monta kymmentä kirkasta silmäparia pyöristyy hämmästyksestä, kun esiin astuu tuuba – ja millaisia ääniä siitä lähtekään! Orkesterin työpajoissa pääsee itsekin soittamaan, jos ei tuubaa niin lapsen käsiin mahtuvia soittimia.

Entäpä jatkumo Yalla!-työpajoista Kalevala-työpajoihin?! Yalla!-hommissa lapset saivat kokeilla erilaisia arabialaisia instrumentteja. Yksi niistä, qanon (suomeksi 'kieli') oli aivan kuin konserttikantele. Syy selvisi samojen lasten seuraavissa eli Kalevala-työpajoissa: kielisoitin on matkannut läpi vuosisatojen ja Euroopan Suomeenkin ja tunnetaan meillä kanteleena.

Näissä työpajoissa vanhemmat ja lapset oppivat ja oivaltavat yhdessä monella tavalla: kuullaan juttuja ja musiikkia, tanssitaan, eläydytään rooleihin. Lapsia on ilahdutettu myös silittelemällä sulalla, kun kerrotaan Lönnrotista kirjoittamassa keräämiään tarinoita sulkakynällä muistiin – syntyy kulttuurielämyksiä kaikilla aisteilla.

Hetkiä pienten lasten elämästä, ensimmäisiä omakohtaisia kosketuksia kulttuuriin. Niitä Helsingin 0–6-vuotiaille on tarjottu jo vuodesta 2000, kun Helsinki oli Euroopan kulttuuripääkaupunki. Alkuun mukaan pääsivät vuosina 2000 ja 2012 syntyneet, jotka kaupunginorkesteri otti kummilapsikseen. Vuodesta 2020 alkaen kaikille syntyville helsinkiläislapsille on tarjottu mahdollisuus sukeltaa kulttuuriin kaksi kertaa vuodessa siihen asti, kunnes menevät kouluun. Eri vuosiluokilla on eri kulttuurikummit. Mukana on toimijoita teattereista, musiikkilaitoksista, sirkuksista, museoista ja muista kulttuuriperintötoimijoista kirjastoihin ja liikuntakulttuurin edustajiin.

Mukaantempaavat kulttuurituokiot ovat vastapainoa digitaalisuudelle ja some-aikana uhkaavalle eristyneisyydelle ja yksinäisyydelle. Työpajoissa keskitytään yhteiseen toimintaan, ei selfieihin! Elävän kulttuurin parissa ollaan tiiviisti reaali maailmassa, samassa tilassa esiintyjän, esittelijän, museoesineen tai muun kulttuuri-ilmiön kanssa.

Hanke pohjustettiin kunnolla. Arvot muotoiltiin yhdessä ja kytkettiin tiukasti toimintaan. Niihin palataan jatkuvasti, kun eteen tulee uusia tilanteita. Monikulttuurisuuden osuutta olivat luomassa myös erilaisten kulttuuriryhmien edustajat. Perheiden kannalta on tärkeää, että tarjonnasta voi tunnistaa oman kulttuurinsa elementtejä. Mm. projektin tästä osuudesta on koitunut hyödyllistä oppia osallistuville kulttuurilaitoksille.

Ideointivaiheessa pohdittiin erityisesti sitä, miten saadaan mukaan myös ne perheet, joille kulttuuriharrastukset ovat vieraita. Onkin erityisen ilahduttavaa lukea tämän kirjan teksteistä, että monet Kulttuurin kummilapsissa luodut toimintatavat ovat laajemminkin käyttökelpoisia uusien yleisöjen tavoittamiseen.

Kulttuurin kummilapsia ei olisi nykyisessä laajuudessaan olemassa ilman Helsingin kaupunginorkesterin toteuttamia kahta edeltävää kierrosta. Niistä saatu kokemus oli välttämätön ehto laajentamiselle. Orkesterissa oli jo törmätty monenlaisiin tilanteisiin, joita suunnittelussa ei muuten olisi osattu ottaa huomioon. Se myös jakoi kokemustaan auliisti, kiitos yleisötyövastaava Annika Kukkonen ja muut orkesterilaiset! Kulttuurin kummilasten menestys ei muutenkaan ole syntynyt tyhjästä. Kymmenien toimijain motivointi, monet niistä usean vuoden päähän sekä konseptin luominen ja pitäminen perheille ja osallistuville instituutioille tarpeeksi yksinkertaisena on verkostoitumisen ja taustatyön mestarinäyte. Kiitokset projektipäällikkö Ulla Lauriolle, tuottaja Anna Rosendahlille ja koko Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan tiimille, jotka tämän melkoisen palapelin ovat koonneet! Samoin kiitokset kaikille mukaan tullee muille toimijoille neuvoloista alkaen – toivon ja uskonkin, että ne ovat tässä hankkeessa yhtä lailla saamapuolella kuin lapset ja perheet. Jane ja Aatos Erkon säätiöltä on saatu välttämätöntä taloudellista tukea, lämmin kiitos siitä!

Summa summarum: tämän kirjan artikkelit, tietolaatikat ja puhekuplat luettuani näen, että konsepti on osoittanut toimivuutensa myös laajana versiona. Moniin tavoitteisiin on näinä ensimmäisinä 2020-luvun vuosina jo ylletty. Ei ihme, että kummilapsi-idea on leviämässä muihinkin kaupunkeihin.

Lopuksi heitän veikkauksen tulevaisuuteen: ei mene kauan, että Kulttuurin kummilapset -konsepti saa jonkun kansainvälisen kulttuuripalkinnon – ja se on sille ihan oikein.

Lapsille, perheille, kummeille ja koko kaupungille

Itseilmaisu, luovuus ja elämyksellisyys ovat merkittäviä lasten kehitykselle. Kulttuurin kummilapset -toimintamalli edistää lapsen oikeutta osallistua kaikkeen kulttuuri- ja taide-elämään sekä tarjoaa osaltaan sopivia ja yhtäläisiä mahdollisuuksia kaikkein nuorimmille kaupunkilaisille kulttuuri-, taide-, virkistys- ja vapaa-ajantoimintoihin.

Helsingin kaupunki sai syyskuussa 2024 UNICEF Suomelta Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen. Kulttuurin kummilasten toimijat ovat olleet mukana paitsi tarjoamassa upeita kokemuksia, myös kehittämässä toimintaansa eri kieli- ja kulttuuritaustaisten perheiden näkökulmista saavutettavammaksi. Työssä on lisäksi kehitetty pienten lasten osallisuutta ja sen havainnointia.

Läheisen aikuisen ja lapsen yhteinen aika, vuorovaikutus ja tunnekokemukset ovat arvokkaita ja niitä ovat mahdollistamassa lukuisat kummit – siitä kiitos.

Pirjo Mattila

kehittämisasiantuntija / Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori

Neuvoloiden terveydenhoitajilta kuultua:

Koko idea on IHANA; vanhemmat tykkää ja tosi kiva kertoa vastasyntyneen vanhemmille ”lahjaksi”. KIITOS!

Todella hyvin otettu vastaan, kiitos kovasti yhteistyöstä! Perheet olleet hyvin iloisia ja suorastaan odottaneet tätä.

Vanhemmat ovat yleensä hyvin ilahtuneita kutsusta, hieno juttu!

Kulttuurin kummilapset edistää iloa, yhteisyyttä, yhteistyötä ja yhdenvertaisuutta

Vuoden 2024 keväällä noin 70 prosenttia vuosina 2020, 2021 ja 2022 syntyneistä lapsista oli ilmoitettu Kulttuurin kummilapsiksi. Ohjelman osallistujista yli 22 prosenttia oli muunkielisiä, mikä on väestön keskiarvoa korkeampi osuus. Perheiden tyytyväisyys tapahtumiin on keskimäärin 4,6/5. Ohjelma toteutetaan kaupungin, kulttuuritoimijoiden ja säätiön yhteistyönä.

Vuonna 2024, jolloin mukana on jo viisi ikäluokkaa seitsemästä, järjestettiin yhteensä 880 Kulttuurin kummilasten tapahtumaa, joihin osallistui 21 146 kummilasta lähiaikuisen kanssa, eli yhteensä 42 292 henkilöä.

Toiminnan kustannuksista ja kustannusrakenteesta luvussa Toiminnan rahoitus sivulla 30.

Toiminnan vaikuttavuutta tarkastellaan lasten, perheiden, kulttuuriorganisaatioiden ja kaupungin näkökulmista

Kulttuurin kummilapset koskettaa lapsia, heidän perheitään, kummeina toimivia kulttuuriorganisaatioita ja koko kaupunkia. Se toteuttaa jokaisen lapsen oikeutta taiteeseen ja kulttuuriin (YK:n lapsen oikeuksien sopimus) ja tukee lasten kehitystä taiteen, kulttuurin ja liikunnan keinoin. Toiminta vahvistaa perheiden hyvinvointia, lisää inklusiota ja yhdenvertaisuutta ja rohkaisee perheitä tarttumaan kaupungissa tarjolla oleviin mahdollisuuksiin. Se edistää mukana olevien kulttuuritoimijoiden yhteistyötä ja tarjoaa alustan, jolla kehittää toimintaa vastaamaan yhä paremmin kaupungin nopeasti kasvavaan moninaisuuteen. Kaupungin tasolla Kulttuurin kummilapset luo yhteisyyttä, joka toimii vastavoimana polarisaatiolle ja segregatiolle ja lisää kaupungin houkuttelevuutta. Ja mikä tärkeintä, Kulttuurin kummilapset tarjoaa lapsille ja aikuisille yhteisiä elämyksiä ja iloa.

Maailman terveysjärjestö WHO julkaisi vuonna 2019 raportin (Fancourt & Finn 2019), joka kokosi yhteen yli 900 tutkimusjulkaisua taiteen ja kulttuurin vaikutuksista hyvinvointiin. Raportti toteaa, että osallistuminen taide- ja kulttuuritoimintaan kokijana tai tekijänä voi ehkäistä tai jopa hoitaa lukuisia fyysisiä ja psyykkisiä sairauksia. WHO suosittelee, että monipuolisten taide- ja kulttuuripalvelujen saatavuus ja saavutettavuus varmistettaisiin kaikille ihmisryhmille.

Lähtökohtina yhdenvertaisuus, vaikuttavat kummitapahtumat ja toiminnan jatkuva kehittyminen

Yhdenvertaisuuden mahdollistaminen

Perheiden yhdenvertaisuuden kannalta oleellista on, että Kulttuurin kummilasten toiminta on perheille maksutonta ja että perheet kutsutaan mukaan neuvolassa, jossa kohdataan yli 99 % lapsiperheitä. Silti yhdenvertaisuuteen pyrkiminen herättää lukemattoman määrän muita kysymyksiä.

Millaista kummilapsitoiminnan tulisi olla, jotta sekä Helsingin jo kodiin tuntevat vanhat helsinkiläiset että kaupunkiin muualta Suomesta tai maailmasta muuttavat uudet asukkaat voivat ottaa sen omakseen? Kuinka rikotaan sosioekonomiset rajat? Kuinka kulttuuritapahtumissa luodaan yhteisyyttä, joka toimii moninaistuvassa kaupungissa vastavoimana segregaatiolle ja polarisaatiolle?

Kulttuurin kummilasten kaikkien kummitoimijoiden yhteisellä verkkoalustalla seurataan kummilapsiksi rekisteröityjen lasten määrää, asuinalueita (postinumero) ja kotona puhuttuja kieliä. Lukuja tarkastellaan suhteessa alueella asuvien lasten kokonaismäärään ja puhuttuihin kieliin sekä alueiden sosioekonomiseen statukseen.

Vaikka muunkielisten perheiden osuus kummilapsista on muuta väestöä korkeampi, on kuitenkin huomattava, että luku on hyvin korkea perheissä, joissa puhutaan englantia tai muita eurooppalais-taustaisia kieliä ja valitettavan alhainen perheissä, joissa puhutaan arabiaa tai Afrikassa puhuttuja kieliä. Voidaan myös todeta, että kaupungin hyväosaisimmilla alueilla kummilasten suhteellinen määrä on korkealla verrattuna tulotasoltaan matalampiin alueisiin. Joillakin keskimääräisen tai keskimääräistä korkeamman tulotason alueilla on Kulttuurin kummilapsiksi rekisteröitynyt yli 90 % vuonna 2020 ja sen jälkeen syntyneistä lapsista, kun alhaisimman tulotason alueilla ilmoittautuneiden määrä on alimmillaan 40 %.

Eri puolilla Helsinkiä erilaisten perheiden kanssa käydyissä keskusteluissa, kysyttäessä osallistumisen esteistä, on noussut esiin pitkäjänteisen työn ja kärsivällisyyden merkitys. Luottamuksen rakentaminen ja tottumusten muuttaminen on hidasta, ja prosessi on kaksisuuntainen. Kulttuurin kummilasten tapahtumissa avoimin mielin toisensa kohtaavat lapset ja kulttuuriorganisaatiot vaikuttavat toisiinsa. Samalla, kun kulttuuriorganisaatiot tarjoavat lapsille elämyksiä, muuttavat lapset kulttuuriorganisaatioita. Dialogi erilaisten ihmisryhmien ja erilaisten kulttuuritoimijoiden välillä jatkuu. Vaikka toiminta ei vielä näytä saavuttavan kaikkia lapsiperheitä, voidaan sanoa, että edellytykset todelliselle yhdenvertaisuudelle ovat olemassa.

Lisää yhdenvertaisuuden toteutumisesta ja sen edistämisestä luvussa [Maksuttomuus, monitoimialainen yhteistyö ja kulttuurinen vastuullisuus mahdollistavat yhdenvertaisuuden sivulla 32](#).

Yhteinen ymmärrys siitä, mistä laatu rakentuu, vahvistaa kummitapahtumien vaikuttavuutta

Jotta tapahtumat tukisivat lasten kehitystä, tulee niiden olla korkealaatuisia ja kummilasten ikään ja kehitysvaiheeseen sopivia. Niiden tulee vahvistaa aikuisen ja lapsen välistä vuorovaikutusta ja antaa ideoita luovaan tekemiseen myös tapahtumien jälkeen. Kummitapahtumia järjestävät taide-, kulttuuri- ja liikuntatoimijat ovat yhdessä laatineet toiminnalle arvot ja pedagogiset askelmerkit ja sitoutuneet noudattamaan niitä. Arvot toimivat kriteereinä, joiden kautta tapahtumien laatua voidaan tarkastella. [Arvot ja askelmerkit löytyvät sivulta 36](#).

Jokaisen kummitapahtuman jälkeen lähtee osallistuneille perheille palautekysely, jonka arvosanojen keskiarvo on koko toiminnan ajan ollut noin 4,6/5, mikä kertoo tapahtumien onnistuneen. [Lisää palautekyselystä luvussa Yhteys perheisiin sivulla 31](#).

Palautteen lisäksi tapahtumien laatua arvioidaan myös kummitoimijoiden yhdessä kehittämällä Parastavan havainnoinnin menetelmällä. Toimijat käyvät seuraamassa toistensa tapahtumia ja havainnoivat tapahtumien järjestelyjä, sisältöä ja osallistujien reaktioita yhdessä laaditun kysymyssarjan läpi. [Parastava havainnointi sivulla 47](#).

Jatkuva kehittäminen

Kulttuurin kummilapset -palvelu on alusta ja rakenne, jolla taide-, kulttuuri- ja liikuntatoimijat kehittävät yhdessä toimintaansa. Kun organisaatiot jakavat osaamistaan, vahvistuu kaikkien osaaminen varhaisiän pedagogiikassa. Lisäksi toimijat löytävät yhä parempia keinoja vastata kaupungin nopeasti lisääntyvään moninaisuuteen.

Vuosittain järjestetään kummitoimijoiden yhteiskehittämistilaisuuksia, joiden aiheiden valintaan vaikuttavat toimijoiden kiinnostuksen rinnalla laajemmat kaupungin ja yhteiskunnan ilmiöt. Yhteiskehittämisen tulokset kiteytetään kirjalliseen ja kuvalliseen muotoon ja jaetaan kaikkien kummitoimijoiden kesken.

Kummilasten kasvun myötä myös heiltä saatava tieto ja palaute vaikuttavat toiminnan kehittämiseen yhä enemmän. Ensimmäiset, vuonna 2020 syntyneet Kulttuurin kummilapset täyttävät vuonna 2024 jo neljä vuotta!

[Tarkempaa tietoa yhteiskehittämisestä ja yhdessä kehitetyistä dokumenteista löytyy luvusta Yhteiskehittäminen sivulta 34. Lisää lasten osallisuudesta toiminnan kehittämisessä sivulla 46.](#)

**Kummilasten tapahtumissa
huomioidaan kulttuurinen
vastuullisuus.**

**Tapahtumat ovat perheille
maksuttomia, ja niitä tarjotaan
eri puolilla Helsinkiä.**

**Kulttuurin kummilapset tuo
kulttuurin hyvinvointivaikutukset
kaikkien perheiden saataville.**

Kiittäen, Marianne ja Luna

Marianne Turtio, vuonna 2021 syntyneen kummilapsen äiti

Sain Kulttuurin kummilapset -esitteen neuvolasta nykyisen kolmevuotiaani ollessa kahden viikon ikäinen. Rekisteröin heti lapseni kulttuurin kummilapseksi ja olemme alusta asti käyneet aktiivisesti tapahtumissa. Kummiryhmänämme toimivat teatterit ja olemme vierailleet ympäri Helsinkiä esityksissä mm. Vuotalossa, Stoassa, Q-Teatterilla ja Kansallisteatterissa. Meille nuo hetket ovat olleet mieleenpainuvia. Tulen ikuisesti muistamaan lapseni ensimmäisen esityksen Nukketeatteri Sampolla. Oli liikuttava seurata, miten vauva seurasi Pipu-pallosta kertovaa esitystä ja ihmetteli musiikillista maailmaa. Kotona leikittiin mukaan saadulla pikkuisella pallolla monta kuukautta ja vauva osasi jo pian itse sanoa ”Pipu”.

Koen, että vierailujen kautta lapsellani syntyy erityinen suhde sekä teatteriryhmiin että tapahtumapaikoihin. Näen, että Kulttuurin kummilapset -toiminnalla luodaan lapselle elinikäistä suhdetta ei pelkästään taiteeseen vaan myös kummitoimijoihin. Kummitoiminnan joskus päättyessä on meidän helppo jatkaa tutuissa teattereissa käymistä. Kun lapseni on joskus itse aikuinen, hän voi käydä samoissa paikoissa ilman minua. Toivon, että jokainen kummitoimintaa järjestävä ymmärtää miten ainutlaatuinen mahdollisuus tämä on perheen lisäksi kulttuurikummeille sekä tilaa tarjoaville toimijoille.

Minulle ja lapselleni kummitapahtumat mahdollistavat yhdessä vietettyä laatuaikaa ja mahdollisuuden todella kohdata paikoitellen hektisen arjen keskellä. Käymme lapseni kanssa yleensä syömässä ennen esitystä ja juttelemme siitä, mihin olemme menossa. On ihanaa tutustuttaa lasta erilaisiin paikkoihin, joissa kokea kulttuuria. On kiinnostavaa seurata, mihin hänen huomionsa keskittyy, mistä hän innostuu ja mikä saa hänen silmänsä tuikkimaan. On ihana nauraa yhdessä, halata kun joku jännittää ja opetella yhdessä sitä, miten taiteen avulla voi opetella ymmärtämään ja käsittelemään omia tunteitaan.

Viimeisimpänä esityksenä olemme käyneet katsomassa Q-Teatterilla Kuskit Companyn kehotuntemusta käsittelevän esityksen Superkehot, joka löi minut vanhempana ällikällä niin taiteellisesti kuin kasvatuksellisesti. Jo aulassa löysimme kehoitsetunnosta kertovaa kirjallisuutta sekä aiheeseen liittyviä lastenkirjoja, joihin syvennyimme esityksen alkamista odotellessa. Itse esitys oli oivaltava ja kolmevuotiaan kokemusmaailmasta käsin tehty. Lapseni nauroi ja eli esityksen mukana. Esityksen avulla meidän oli kotona helppo keskustella monesta kasvatuksellisesta asiasta. Käsiohjelmassa oli aikuiselle infoa ja lapselle tehtävä, jossa väritettiin kuvassa olevaan kehoon vihreällä ne kohdat joihin lapsi tykkäsi että kosketaan ja punaisella ne, joihin lapsi ei tykkää että kosketaan. Iltapuurolla yhdessä tehdyn tehtävän kautta opin lapsestani ja hänen rajoistaan paljon uutta. Tämä on loistava esimerkki siitä, miten laadukkaalla lastenkulttuurilla ja taiteella voidaan vahvistaa sekä lapsen ja aikuisen välistä suhdetta että laajemmin ymmärrystä maailmasta.

Kun käymme katsomassa esityksiä, joista lapseni nauttii, se kannustaa minua viemään lastani muihin kulttuuritapahtumiin. Hänestä on tullut todella taitava teatterissa kävijä. Juuri tällaisen toiminnan kuin Kulttuurin kummilapset kautta voimme kutsua uusia Helsingin kaupungissa asuvia sukupolvia luomaan elinikäistä suhdetta taiteeseen ja kulttuuriin.

On upeaa, että kaupunkilaisille tarjotaan sosiaalisesta ja taloudellisesta tilanteesta riippumatta maksutomia ja laadukkaita taidekokemuksia, jotta kenenkään ei tarvitse jäädä taiteen kokemisesta paitsi. Toivon, että mahdollisimman moni erilaisista taustoista tuleva perhe löytäisi kummitoiminnan pariin. Teatteri ja taide yhdistävät ja olisi ihana nähdä koko monikulttuurinen kirjo helsinkiläisiä lapsiperheitä yleisössä.

Kolmevuotiaani sanoi jaetun tuntemuksemme viime kummitapahtuman jälkeen: ”Haluaisin antaa tälle kehutähden”. Haluan, että esityksen lisäksi tämä lapsen antama kehutähti yltää koko Kulttuurin kummilapset -toimintaan.

Kulttuuri on taaperon aivojen kuntosali ja leikkikenttä

Minna Huotilainen, professori, Helsingin yliopisto

Kun ensimmäiset tiedot musiikin vaikutuksesta aivoihin saatiin 1990-luvulla, ne aloittivat kokonaisen uuden suunnan aivotutkimuksessa: kaikki halusivat tietää, miten on mahdollista, että musiikin harrastaminen kehittää aivoja niin voimakkaasti. Kolmen vuosikymmenen huolelliset tutkimukset ovat osoittaneet, että lasten osallistuminen monenlaiseen musiikilliseen toimintaan kehittää heidän kykyään havaita ja tuottaa äänteitä ja oppia sanoja, suunnata tarkkaavaisuuttaan, tunnistaa ja ilmaista tunteitaan ja toimia yhteistyössä toisten lasten kanssa. Suomalainen muskari on maailmankuulu, ja Suomessa lapsia viedään konsertteihin ja avataan heille ovi musiikkielämyksiin. Tämä on maailman mittaluokassa ainutlaatuista – pidetään siitä kiinni.

Muita kulttuurin alueita on tutkittu aivotutkimuksen menetelmin vähemmän, mutta tutkimusten perusteella tiedämme, että kulttuurin parissa toimiessaan lapsi kehittää visuo-motorisia taitojaan ja yhteistyökykyään. Itsensä ilmaiseminen, oman ainutlaatuisuuden viestittäminen toisille ja oman idean tuominen mukaan yhteiseen projektiin ovat lapselle tärkeitä sosiaalisia taitoja, ja meille aikuisille työelämän avaintaitoja.

Ei siis olekaan ihme, että Lapsen oikeuksien julistuksessa vaaditaan lapsille oikeuksia osallistua kulttuuriin. Kulttuuri on yhteiskunnallisen keskustelun ja ajatusten alusta, ja jokaisella pitäisi olla mahdollisuus osallistua yhteiskunnan kehittämiseen. Kulttuuri on kuitenkin muutakin – ihmiskunnan historian pitkä kulttuuritraditio ulottuu luolamaalauksista ja kivikautisten leirinuotioiden tarinoista, lauluista ja tansseista nykypäivän teatteriin, oopperaan, taidemuseoon, kirjastoon ja konserttiin.

Kansakuntana olemme olemassa, kun meillä on sauna, Sibelius, Saariaho ja Väinö Linnan teokset, mutta myös 2010-luvulla syntyneiden lasten piirustukset, tarinat ja tanssivideot. Kun otamme lapsen mukaan kulttuuriin hänelle sopivalla tavalla, hänen ajattelunsa ja kokemusmaailmansa punoutuu osaksi tuota satojen sukupolvien ketjua ja hän pääsee myös itse aktiivisesti osallistumalla tuottamaan tuohon ketjuun oman panoksensa. Kulttuuri ei huuda *Oikein!* tai *Väärin!* vaan se kysyy *Entäs jos? Kokeillaanko? Uskallatko?* ja antaa siitä syystä lapselle toimintavapauden ja eväät luovuuteen. Ja lisäksi, sivuvaikutuksena, se antaa myös kognitiivisia etuja lapsen tarkkaavaisuuden, kielellisten toimintojen ja tunnetaitojen kehittymiseksi. Päästetään siis lapset vapaasti intoutumaan kulttuurin pariin.

Nukketeatteri Sampon tapahtuma Kani ja ihmeellinen pilvi vuonna 2021 syntyneille lapsille

Kuvassa Anne Lihavainen, Satu Lankinen ja Elina Vehkaoja.
Kuva Uupi Tirronen

Ihana esitys, lapsen mielestä esityksessä parasta oli laulu. Todella hieno tämä kummilapsihanke, upeaa päästä lapsen kanssa nauttimaan teatterista. Näin tulee käytyä esityksissä, joissa ei todennäköisesti tulisi muuten käytyä.

Taidetoimijoiden ja kaupungin uudenlainen kumppanuus

Mari Männistö, Helsingin kulttuurijohtaja

Helsingin taide- ja kulttuurivisio 2030 sekä sen pohjalta laadittu kulttuurin palvelustrategia korostavat kaupungin roolia taiteen ja kulttuurin mahdollistajana ja yhteen kutsujana. Kulttuurin kummilapsissa tämä tavoite eletään todeksi ideaalilla tavalla. Kaupunki, taidetoimijat sekä lasten kasvatuksen ja kehityksen ammattilaiset ovat yhdessä määritelleet toiminnan arvot ja pedagogiset suuntaviivat, joiden puitteissa toimijat luovat sykehdyttäviä elämyksiä, kaupunki puolestaan koordinoi ja mahdollistaa. Rahoituksesta vastataan kolmikantana: kaupunki, säätiö ja toimijat. Tällaisessa turvallisessa rakenteessa luovuus ja osaaminen saavat kukkia, ristiin pölyttyä ja kantaa hedelmää sekä ammatillisen osaamisen että lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Se, mikä aikoinaan lähti liikkeelle ”syvän pään” taidelaitosten kanssa, on innostanut mukaan myös muita toimijoita, joiden on mahdollista vaikuttaa lasten hyvinvointiin. Uusimpana liikunta: luova liikkuminen ja kehollisuus sopivat Kulttuurin kummilapsiin hyvin. Sydämellä ja tinkimättömällä ammattitaidolla mukana olevia kummitoimijoita on nyt, vuonna 2024, noin 30 ja määrä kasvaa: uusia pitkäjänteiseen toimintaan – ja ammatilliseen itsensä haastamiseen – halukkaita ilmoittautuu mukaan. Avoimen ja uteliaan yhteistyön myötä lastenkulttuurin osaaminen Helsingissä on vahvistunut ja lastenkulttuurin kysyntä on kasvanut, kun sen tarjonta on lisääntynyt.

Helsinkiläisyys muuttuu ja moninaistuu kaiken aikaa. Kulttuurin kummilapsissa taide-, kulttuuri- ja liikuntatoimijat kohtaavat kaikenlaisia helsinkiläisiä lapsiperheitä ja saavat näin mahdollisuuden ymmärtää ja tavoittaa tulevaisuuden yleisöjä. Se auttaa toimijoita kehittämään ja suunnittelemaan omaa toimintaansa siten, että he ovat relevantteja helsinkiläisille myös tulevaisuudessa.

Tanssin talon tapahtuma
Taimisto vuonna 2022
syntyneille lapsille
Kuva Ilkka Saastamoinen

”

Aivan mahtavaa, lisää tätä! Esitys oli vaikuttava aikuisellekin. Molemmat viihtyivät ja toteutus oli taitava <3 KIILTOS!

Sosetta ja sirkushuveja

Timo Riitamaa, Cirkon viestintä- ja markkinointipäällikkö

Cirko – Uuden sirkuksen keskus ry on edistänyt suomalaista nykysirkusta vuodesta 2004. Toimimme Suvilahdessa, entisen sähkövoimalan ja kaasulaitoksen alueella historiallisten kaasukellojen juurella tiloissa, joissa on kaksi erityisesti sirkukselle varusteltua salia. Cirkolla työskentelee vuosittain noin 30 ammattilaisryhmää ja yli 150 sirkustaiteilijaa.

Kotimaisen nykysirkuksen kehittämisen ja esittämisen lisäksi Cirko tuo Suomeen omiin ja Tanssin talon ja Kansallisteatterin kaltaisten yhteistyökumppaneiden saleihin kansainvälisen nykysirkuksen parhaimmistoa. Cirkon oma esitystoiminta tavoittaa vuosittain noin 20 000 kävijää, mutta ennen Kulttuurin kummilapsia vain pieni osa näistä kävijöistä oli lapsia.

Cirko on yksi vuonna 2022 syntyneiden helsinkiläisten kulttuurikummeista yhdessä Tanssin talon, Tanssiteatteri Hurjaruuthin sekä Kaapelimuseoiden (Teatterimuseo, Suomen valokuvataiteen museo ja Hotelli- ja ravintolamuseo) kanssa. Cirkolle Kulttuurin kummilapset on ollut merkittävä yhteistyöhanke: se on mahdollistanut perheyleisöille suunnattujen teosten esitysmäärien moninkertaistamisen.

Teokset kummilapsille valitaan avoimen ohjelmistohaun kautta ja kummilasten kehitysvaiheen mukaan. Cirkolla ei ole omaa taiteellista ryhmää, vaan esiintyjät ovat itsenäisiä taiteilijoita. Taiteellisen laadun ja taloudellisten realiteettien lisäksi haussa pyritään huomioimaan myös vanhemmat. Lasten lisäksi haluamme, että myös aikuiset viihtyvät. Ensimmäistä teosta - Blind Gut Companyn *Meritähdenlentoa* – esitettiin vuosina 2022–2023 vauvoille ja taaperoille Cirkolla sekä kulttuurikeskuksissa ja leikkipuistoissa ympäri kaupunkia (noin 1 400 katsojaa). Hands some Feetin *Babysphere* (noin 1 400 katsojaa) oli syksyllä 2023 pienille lapsille kehitetty osallistava versio vähän vanhemmille lapsille kausiohjelmistossa esitetyistä *Colorsphere*-esityksestä. Pienten lasten osallistaminen toimi samalla innoittajana *Lightspherelle*, kaikenikäisiä osallistavalle kokemukselliselle installaatiolle, jonka näki pelkästään Taiteiden yössä lähes tuhat ihmistä. Uusin kummilapsiteos on päiväkotikäisille suunnattu Recover Laboratoryn *Salainen saari*.

Alussa yleisö makasi näyttämöllä, seuraavaksi he osallistuivat näyttämöllä ja nyt kummilapset ovat jo niin isoja, että istuvat aikuistensa kanssa katsomossa, heitä varten hankituilla korkeistuimilla. Esitykset pyritään sovittamaan Cirkon omiin tiloihin: kerran Cirkolla käyneen on helpompi tulla takaisin katsomaan ja kokemaan myös muuta ohjelmistoa.

Koska teemme tätä Cirkolla ensimmäistä kertaa, käymme jokaisen esitysjakson jälkeen Cirkon henkilökunnan ja taiteilijoiden havaintojen sekä kaupungin keräämän kävijäpalautteen pohjalta läpi, miten esimerkiksi esitysaikojen hienosäädetään lasten iän mukaan. Esityksiä on useampi päivässä, ja ne ajoitetaan kulloisenkin ikävaiheen mukaan perheiden päivärytmiin. Myös kävijäpolkua hienosäädetään lasten iän mukaan: nyt järjestetään pöytiä ja tuoleja siirtämällä aulaan tilaa lastenvaunuille ja rattaille, kohta rattaat jäävät pois ja tilan valtaavat leikkipisteet. Tämän jutun otsikostakin pitäisi soseet vaihtaa jo piirustusseinään!

Kulttuurin kummilapset -hankkeen ja valtakunnallisen kahdeksaluokkalaisille suunnatun Taidetestaajat-toiminnan innoittamana Cirkolla on vuodesta 2025 alkaen kokonainen perheille suunnattu ohjelmistokokonaisuus: CirkOtus. CirkOtuksen puitteissa kausiohjelmistossamme nähdään vuosittain kolme koko perheen teosta sekä keväisin että syksyisin. Vuoden 2025 teokset ovat Usva Companyn *Kiinni*, Company Kate & Pasin *Kulinaarikaos* ja Aura Companyn *Boxing*.

Takaamalla varman perusyleisön Kulttuurin kummilapset -hanke tekee perheyleisöille suunnattujen teosten luomisesta ja esittämisestä aivan uudella tavalla houkuttelevaa. Suomessa luodaan ja esitetään nyt koko perheen sirkusesityksiä enemmän kuin ehkä koskaan ennen. Esitysten suosion innoittamana Cirkolla on myös kehitetty teosvälitystoimintaa, jonka kautta Helsingin kaupungin panostus lastenkulttuuriin tuo riemua lapsille kaikkialla Suomessa: taiteen äärellä iloitsevia perheitä, jotka löytävät kulttuurin äärelle jatkossakin.

Toivon tulevaisuudessa näkeväni Suomen, jossa jokainen lapsi on ylpeä omasta taustastaan ja kokee olevansa tervetullut

Hamdi Geddi, Somalitoons

Somalitoons on perheyritys, joka tuottaa somalinkielisiä piirroselokuvia verkossa. Suomessa syntyneinä ja kasvaneina toisen sukupolven maahanmuuttajina näemme eturiviltä, kuinka tärkeitä kieli ja kulttuuri ovat lapsen identiteetin muodostumisen kannalta.

Oman yhteisön lapsille suunnatut kulttuuritapahtumat ovat olleet haaveemme, ja olin iloinen saadessani kutsun Kulttuurin kummilasten kehittämistilaisuuteen. Pidin esityksen siitä, kuinka tärkeää oman kulttuuriperinnön tunteminen ja ylläpitäminen on vähemmistöille. Tuona päivänä syntyi erittäin tärkeä keskusteluyhteys. Ryhdyimme tuumasta toimeen ja järjestimme Suomen somalitaustaisille lapsille ensimmäistä kertaa heille suunnatun suuren kulttuuritapahtuman. Tapahtuma herätti niin paljon kiinnostusta, että seuraavien kahden vuoden aikana järjestimme yhteensä kolme tapahtumaa, joihin osallistui kaiken kaikkiaan yli 1 000 perhettä. Lapset pääsivät leikin ja tanssin kautta tutustumaan omaan kulttuuriinsa, samalla kun vanhemmat pääsivät vuorovaikutukseen muiden perheiden kanssa ja jakamaan kokemuksiaan. Kulttuurin kummilapset oli aitiopaikalla Somalitoonsin järjestämissä tapahtumissa ja kohtasi niissä paljon somalitaustaisia perheitä. Tiedostamme, että luottamuksen rakentuminen eri yhteisöjen välillä vie aikaa, mutta tämäntyypiset tapahtumat ovat askel oikeaan suuntaan.

Toivon tulevaisuudessa näkeväni Suomen, jossa jokainen lapsi on ylpeä omasta taustastaan ja kokee olevansa tervetullut. Tällä tavoin edistämme eri kulttuurien välistä vuoropuhelua. On tärkeää tarjota lapsille turvallisia tiloja, joihin tulla ja joihin he kokevat olevansa tervetulleita. Kulttuurin kummilapset tekee tärkeää edistyksellistä työtä. Olen kiitollinen yhteistyöstämme ja siitä, että pystymme jatkossakin mahdollistamaan tapahtumia, joissa lapset ja perheet näkevät oman kulttuurinsa rikkauden.

Teatteri ILMI Ö. aika pyÖreä

Kuvassa Maria Myllykangas.
Kuva Matti Snellman

Kulttuuri- ja katsomustietoinen kulttuuri-toiminta vahvistaa perheiden hyvinvointia

Marja Laine, FT, toiminnanjohtaja, Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS

Oikeus omaan kulttuuriin on perusoikeus. Kokemus ulkopuolisuudesta tai syrjinnän uhkasta on kuitenkin läsnä myös kulttuuritoiminnassa. Kulttuurin kummilasten toiminta auttaa parhaimmillaan tukemaan perheiden kulttuuri- ja katsomusdialogitaitoja sekä kulttuurista ja katsomuksellista osaamista. Olen kiitollinen, että Kulttuurin kummilapset on halunnut tarttua tähän tavoitteeseen esimerkiksi kulttuuritulkkeja palkkaamalla, koulutuksia järjestämällä ja ohjeistuksia julkaisemalla. On tärkeää, että tunnistamme ja huomioimme lasten ja perheiden moninaiset katsomukset ja kulttuurit. Lasten ja perheiden kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden huomioiminen on toisaalta kunnioittavaa kohtaamista, toisaalta sen rohkeaa ja aktiivista kysymistä, onko jokaisen mahdollista kokea olevansa hyväksytty ja aktiivinen osa toimintaamme. Vaikka tarkoitusperäni ovat hyvät, vahvistanko toiminnallani vain näennäisesti neutraaleja näkökulmia? Kulttuuri- ja katsomustietoisessa toiminnassa päästään pitkälle, kun tarkastellaan toimintaa osana yhteiskunnallista ympäristöä, jossa esimerkiksi enemmistö- ja vähemmistökatsomuksiin kuului ihmisiin kohdistuu erilaisia representaatioita ja ennakkoluuloja. Tämä ei vaadi asiantuntemusta esimerkiksi katsomuksiin liittyvistä erityiskysymyksistä, vaan valmiutta kohdata ja kuunnella ja malttia olla määrittämättä lasta ja perhettä ulkoapäin.

Kulttuuri- ja katsomustietoinen kulttuuritoiminta on dialogitaitoista. Dialogi kulttuurisista ja katsomuksellisista kysymyksistä on välttämätöntä osallisuuden ja yhdenvertaisuuden rakentamiseksi sekä vastakainasettelun ehkäisemiseksi. Dialogi on kunnioittavaa vuoropuhelua ja dialogitaitojamme kehittämällä vähennämme yhteiskunnallista polarisaatiota. Taito dialogiin on avain yhteiskuntarauhaan, sosiaaliseen hyvinvointiin, rakentavaan yhteisöllisyyteen ja kestävään tulevaisuuteen.

Dialogitaidot vahvistavat ihmistä ja antavat rohkeutta. Itseluottamuksemme kasvaa, kun osaamme toimia oikein haastavissa tilanteissa ja saamme valmiuksia kohdata monenlaisia ihmisiä. Dialogitaidoilla opimme ehkäisemään ristiriitatilanteita ja purkamaan yhdessä haastavia tilanteita edistäten oikeudenmukaisuutta ja yhdenvertaisuutta. Dialogitaidot siis vahvistavat vuorovaikutustaitojamme: opimme kuuntelemaan, keskustelemaan ja kohtaamaan muita sekä ilmaisemaan omia ajatuksiamme ja tunteitamme. Dialogitaidot myös haastavat kehittymään: itseymmärryksemme lisääntyy kontaktissa muiden kanssa ja tukee identiteettiämme kehityksessä.

Cirko – uuden sirkuksen keskuksen tapahtuma Salainen saari vuonna 2022 syntyneille kummilapsille yhteistyössä Recover Laboratoryn kanssa

Kuvassa Susanna Liinamaa.
Kuva Iida-Liina Linnea

Kiitos! Tosi kaunis ja taidokas esitys, täydellinen kesto, ajankohta, sijainti, lapset huomioiva vastaanotto ja järjestelyt toimivat superkivasti. Todella positiivinen yllätys ja tuleamme varmasti uudelleen maksavina asiakkaina jatkossa.

Kulttuurin kummilapset tuo neuvolan toimintaan kulttuurisen näkökulman

Leena Marila, Tiia Konttinen ja Monica Lindberg

Äitiys- ja lastenneuvoloiden kautta tavoitetaan valtaosa helsinkiläisistä lasta odottavista perheistä ja alle kouluikäisistä lapsista. Suomessa neuvolan palvelu on lakisääteistä ja siinä huomioidaan laaja-alaisesti lasten ja perheiden hyvinvointi ja terveys.

Neuvolan yksi tärkeä tehtävä on helsinkiläisten lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Kulttuurin kummilasten toiminta tukee samaa päämäärää ja siksi äitiys- ja lastenneuvolat ovatkin alusta asti olleet Kulttuurin kummilasten kumppani.

Neuvola toimii Kulttuurin kummilapsissa tiedon välittäjänä, markkinoijana ja rohkaisijana. On ilo ojentaa kaikille lapsille ja perheille onnittelukortit ja informoida heitä Kulttuurin kummilapset -palvelusta! Näin Kulttuurin kummilapset tavoittaa valtaosan lapsista ja perheistä. Erityisen tärkeää on, että jokaisella lapsella on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua toimintaan.

Kulttuurin kummilapset tuo neuvolatoimintaan kulttuurisen näkökulman: Kannustamme perheitä toimintaan, jossa laulu, lorut, sadut, teatteri ja liikkuminen sekä muiden lasten tapaamiset ovat keskiössä. Leikkiminen on lapsen hyvinvoinnin kannalta keskeinen asia.

Helsingin kaupunginkirjaston
tapahtuma Kuka sanoo hei?
vuonna 2024 syntyneille lapsille
Kuva Maarit Hohteri

”

Ihana tapahtuma! Niin hyvä mieli tästä. Rauhallinen tunnelma. Ihanaa, että tuntui luonnolliselta, että puolet oli ruotsiksi. Puhun lapselleni ruotsia, joten on erittäin tärkeää, että ohjelmaa on ruotsiksi. Tämä vahvistaa luonnollista ja rikasta kaksikielisyyttä. Ihanaa saada kirjavinkkejä salin ulkopuolella, ja oli mukavaa saada mukaan kotiin käsiohjelma, jossa oli kaikki runot. Olin liikuttunut tästä kaikesta. Parasta, kaikki ammattimaisesti järjestettyä. Tällainen rohkaisee lukemaan lapselle ja sukeltamaan yhdessä satujen maailmaan. Todella 10/10.

Uusi museo kasvaa yhdessä kummilasten kanssa

Hanna Kapanen ja Arja-Liisa Kaasinen, Design- ja arkkitehtuurimuseo

Arkkitehtuuri ja muotoilu ovat osa lasten ja perheiden arkea. Suunnittelua on kaikkialla arjessamme: joku on suunnitellut niin talot, ruokapöydät, leikkipuistot, ulkoiluvaatteet, lastenrattaat kuin nokkamukinkin. Lasta ympäröivä arkkitehtuuri ja muotoilu tarjoavat avaimia lapsen kokonaisvaltaiselle kasvulle. Kaikki alkaa pienin askelin omaa ympäristöä havainnoiden, tutkien ja eri aistien avulla ihmetellen.

Arkkitehtuurimuseo ja Designmuseo yhdistyivät vuoden 2024 alussa ja muodostavat nyt yhdessä uuden museon, joka tulee avautumaan uuteen rakennukseen Helsingin Eteläsatamaan noin vuonna 2030. Suunnitteilla oleva museo tulee olemaan aktiivinen tulevaisuuden tekemisen museo, jossa katsotaan maailmaa ja sen ilmiöitä suunnittelijan silmin ja jossa jokainen pääsee osalliseksi yhteisen ympäristömme suunnittelusta. Myös lasten mahdollisuudet vaikuttaa yhteisiin asioihin kasvavat. Arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksella on vahva linkki demokratiakasvatukseen.

Arkkitehtuuri- ja designmuseon Kulttuurin kummilapset -ohjelmisto on suunnattu vuonna 2023 syntyneille helsinkiläisille lapsille. Ensimmäisten työpajojen tavoitteena oli tarjota vinkkejä, joiden avulla museon voi pienen vauvan kanssa kokea monella tavalla. Myöhemmin huomio siirtyi arjen esineisiin ja ympäristöihin. Työpajassa painetut kädenjäljet muistuttivat lapsen kasvusta osaksi ympäröivää maailmaa, omaan ympäristöönsä vaikuttavaksi ja ympäristöstään huolehtivaksi ihmiseksi. Siivous- ja korjaustalkoot -työpajoissa vuonna 2024 tutustuttiin arjesta tuttuihin välineisiin kehollisesti ja sanataidetta hyödyntäen.

Parhaillaan museossa valmistellaan toimintatuokioita kevääksi ja syksyksi 2025. Arkkitehtuuri- ja muotoilukasvatuksen ominaispiirteet, kuten toiminnallisuus ja moniaistisuus, tukevat lasten ja perheiden osallistumista ja oppimista.

Havainnot ja palautteet toiminnasta hyödynnetään tarkasti. Museona asetumme lapsen rinnalle (ja korkeudelle) tarkastelemaan, miltä maailma lapsen näkökulmasta näyttää. Käytämme tätä tietoa tulevan uuden arkkitehtuuri- ja designmuseon suunnittelussa. Museo kun haluaa tavoittaa myös lapset, ihan pienimmistä lähtien.

Arkkitehtuuri- ja designmuseon tapahtuma Korjaustalkoot ja Siivoustalkoot vuonna 2023 syntyneille lapsille
Kuva Anni Koponen

Mukava, rento, lapsilähtöinen tilaisuus! Oli kiva jutella muiden vanhempien kanssa ja lapsi sai tutkailla kiinnostavia esineitä sekä ihmetellä muita lapsia. Järjestelyt toimivat hienosti ja tuli tervetullut olo, kun heti alhaalla oli henkilö opastamassa peremmälle. Kiitos!

Kulttuurin avulla monesta yksi

Pasi Saukkonen, erikoistutkija, Helsingin kaupunkitietopalvelut

Yhteiskunnat ovat nykyään moninaisia, ja etenkin niiden suuret kaupungit. Ihmiset ovat monella tapaa erilaisia, esimerkiksi etnisesti, kielellisesti, uskonnollisesti tai muuten kulttuurisesti. Yksi aikamme haasteita on luoda tähän moninaisuuteen yhteenkuuluvuuden tunnetta ja me-henkeä, sekä vahvistaa yhteistä identiteettiä.

Yhteenkuuluvuuden tunteen rakentuminen edellyttää sanoja ja kuvia. Sanoja, jotka kertovat meille, keitä me olemme ja missä me olemme, tarinoita yhteisestä menneisyydestä ja unelmia yhteisestä tulevaisuudesta. Kuvia, joista löydämme itsemme ja tunnistamme toisemme.

Yhteisyys vahvistuu yhdessä tekemällä yhdenvertaiselta pohjalta. Yhteistyö auttaa tutustumaan, tuntemaan ja luottamaan toisiin. Se opettaa myös sovittelemaan ja ratkaisemaan ristiriitoja, konfliktejäkin. ”Tekemällä oppii” voidaan ymmärtää myös näin.

Yhteisten juttujen olennaisia instituutioita ovat lasten ja nuorten tapauksessa koulu ja aikuisten osalta etenkin työpaikat. Olennaisia ovat kuitenkin myös vapaa-ajan paikat ja toimintamuodot: liikunnan, urheilun, muun harrastamisen sekä taiteen ja kulttuurin elämänpiirit.

Kulttuuri on tässä merkityksessä ensiarvoisen tärkeä, niin laajemmassa kuin suppeammassa, taiteen merkityksessä. Kulttuuri yhdistää ihmisiä yli erilaisten rajojen, olivat ne sitten etnisiä tai kulttuurisia tai vaikkapa taloudellisia tai poliittisia. Kulttuurissa kohtaavat myös traditio ja luovuus, menneisyys ja tulevaisuus.

Kun suomalaista kansakuntaa 1800-luvulla rakennettiin, taide ja kulttuuri olivat tuon urakan keskiössä. Toisilleen tuntemattomat ihmiset alkoivat kulttuurin kautta kokea olevansa yhtä, suomalaisia. He samastuivat sekä suomalaisuudesta kerrottuihin tarinoin esityslavoilla, näyttelytiloissa ja painotuotteissa että toisiinsa yleisöinä.

Nyt meidän on rakennettava kansakuntaa uudelleen. Meidän on luotava uutta suomalaisuutta, joka vastaa tämän päivän tarpeita ja todellisuutta. Se on ankara haaste, ja edessämme on paljon vaikeaa työtä. Vastustajiakin on. Tehtävässä onnistuminen on kuitenkin mahdollista, kun siihen jaksaa uskoa.

”Lapsissa on tulevaisuus” on niin kulunut sanonta, että se on miltei sisällöstä tyhjä. Kuitenkin siinä on totuus myös tässä mielessä: tämän päivän lapset ovat huomisen aikuisia suomalaisia, olivat he taustoiltaan millaisia tahansa. Heihin me voimme vaikuttaa, ja meidän täytyy myös pyrkiä tekemään niin.

Osallistumalla kulttuuriin tekemällä ja kokemalla, yksin ja muiden kanssa, lapset kasvavat tähän yhteiskuntaan niin toimijoina kuin erilaisten sisältöjen omaksujina. Taiteen kautta heille aukeaa portti tilaan, jossa löytävät toisensa niin erilaiset suomalaiset kuin vanha ja uusi suomalaisuus.

Taide ja kulttuuri ovat kuitenkin joitain lapsia valmiiksi lähellä, kun taas toisille ne voivat olla kaukainen asia. Etäisyyttä voivat kasvattaa taloudelliset rajoitteet, mutta taustalla voi olla myös ennakkoluuloja, ajatuksia, että esimerkiksi klassisen musiikin konsertti ei ole kaltaisiamme varten.

Näitä kynnyksiä voidaan madaltaa ja etäisyyksiä kaventaa monenlaisin keinoin. Kulttuurin kummilapset on yksi sellainen väylä, jota pitkin lapselle syntyy jo pienenä kosketusta taiteeseen ja kulttuuriin. Siitä koulun, *res publican* eteisen, on hyvä jatkaa.

Tarvitaan koko kylä kasvattamaan lasta...

Hanna-Mari Peltomäki, Jane ja Aatos Erkon säätiön asiamies

Kulttuurin kummilapset -ohjelma ja sen toteuttajat tavoittelevat yhteisöllistä tapaa rakentaa hyvää elämää lapsille ja koko perheelle. Monipuoliset taide-elämykset ja kokemukset ruokkivat lapsen kehitystä ja ennen kaikkea tapaa, jolla he kasvaessaan suhtautuvat taiteeseen ja kulttuuriin. Taiteen ja kulttuurin näkyminen sekä tuntuminen perheiden arjessa vahvistaa osallisuuden tunnetta ympärillä olevaan yhteiskuntaan. Kulttuurikummit eri taiteenaloilta kantavat yhteisesti vastuuta kylämme lapsista.

Jane ja Aatos Erkon säätiössä näemme arvoa toiminnalle, joka kokoaa laajemmin toimijoita yhteen, ruokkii tekijöidensä osaamista ja mahdollistaa uudenlaisia, jopa monistettavia toimintamalleja. Kulttuurin kummilapset -toiminnassa uskalletaan ajatella isosti ja rohkeasti, lähteä matkalle ja oppia onnistumisista ja erehdyksistä. Toivotamme monia iloisia kohtaamisia ja uusia elämyksiä niin tekijöille kuin kokijoille. Huolehditään yhdessä lastemme tulevaisuudesta – *modernin kylän lailla!*

Suomen valokuvataiteen
museon tapahtuma Aikamatka
ysärille vuonna 2022
syntyneille lapsille
Kuva Virve Laustela

Saimme lapseni kanssa upean pajan, josta olimme kummatkin vaikuttuneita. Minä siitä, miten niin isoja ajatuksia kyettiin niin taitavasti konkretisoimaan ikätasoisesti. Lapsi innostui kuvaamisesta, ja on ottanut tavakseen säännöllisesti ottaa erilaisilla asioilla ”kuvia” ja katsella erilaisten asioiden (mm. vessapaperirulla) läpi maailmaa. Kiitos, jätitte jäljen, tulemme varmasti uudestaan!

Helsingin kaupungin- orkesterin projektit Kulttuurin kummilasten taustalla

Lainauksia vuonna 2012
syntyneiden lasten
perheiden palautteista:

Tuli olo, että oma lapsi (ja perhe) on kutsuttu. Se oli mukava lähtökohta lähteä mukaan toimintaan, johon muuten tuskin olisi tullut lähdettyä.

Matala kynnyks tulla mukaan, hektisessä arjessa on ihanaa kun mahdollisuudet tulevat kuin tarjottimella.

Tämä on sanoin kuvaamattoman upeaa yleisökasvatusta, lapsilähtöistä ja kokonaisvaltaisesti lapsen ja perheen hyvinvointia tukevaa ja lapsia arvostavaa toimintaa.

Voi sitä ilon ja riemun määrää nähdä oma ja muiden lapset iloitsemassa kuulemastaan musiikista! Suosittelisin todella! Kummilapsikonsertit ovat olleet mahtavia ja uskon, että lapsen kiinnostus musiikkiin on osittain tämän toiminnan ansiota. Meidän perheessä ei harrasteta musiikkia, vaikka olemme muuten kulttuurista kiinnostuneita ja olen todella iloinen, että koko perheemme sai osallistua konsertteihin ja niiden antamaan musiikkikasvatukseen. Niin huippu projekti, että kaikkia perheenjäseniä itketti kun olimme viimeisessä konsertissa.

Helsingin kaupunginorkesterin kummilapset 2000

Helena Ahonen, toimi Helsingin kaupunginorkesterin intendenttinä vuonna 2000

Helsingissä 1900-luvun viimeiset vuodet olivat kiihkeää kulttuurin eri muotojen esiinmarssia. Valinta Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuonna 2000 oli siitä tervetullut tunnustus. Kulttuuriväen ponnistelut monimuotoisen kulttuurikentän rakentamiseksi saivat näkyvän palkinnon.

Vuosi 2000 oli Helsingille muutoinkin merkittävä. Silloin vietttiin kaupungin 450-vuotisjuhlia ja vuoden kakkospuoliskon ajan Suomi toimi EU:n puheenjohtajamaana.

Kummilapsikonserdit saivat alkunsa pienestä sattumasta. Silloinen apulaiskaupunginjohtaja Antti Viinikka järjesti pari vuotta etukäteen kaksipäiväisen seminaarin, jonka oli tarkoitus saattaa yhteen eri alojen toimijoita ja käydä keskustelua kaupungin suunnitelmista.

Vierustoverinani istui EU-puheenjohtajuuden pääsihteeri Petri Tuomi-Nikula, joka ohimennen heitti kysymyksen ”eikö Helsingin kaupunginorkesteri voisi ottaa kummilapsikseen kaikki vuonna 2000 Helsingissä syntyvät lapset?” Hieno idea mutta entäpä käytännössä? Kuinka monta lasta? Mitä orkesteri heille soittaa? Mistä vauvat tykkää? Miten vauvat tavoitetaan? Mikä on kummin ja kummilapsen suhde?

Ihan ensin oli vastattava kysymykseen MIKSI. Pikantti lisä juhluvuoden tapahtumiin? Se ei riittänyt motiiviksi. Kun ideaa pyöriteltiin, oivallettiin jotakin tärkeää. Lapsen ensikosketus klassiseen musiikkiin oli samalla myös monen vanhemman ensimmäinen käynti sinfoniaorkesterin konsertissa.

Tuolloin Helsingissä syntyi vuosittain n. 6 000 vauvaa. Ensimmäinen pulma – miten saadaan kontakti kapalogansa? Pitäisikö päivystää Naistenklinikan ja Kätilöopiston ulko-ovilla konserttiyleisöä houkuttelemassa. Onneksi Suomessa on maailman hienoin neuvolajärjestelmä. Terveystieteiden osastossa innostuttiin. Sen seurauksena jokainen vastasyntynyt sai ensivisiitillään neuvolasta kutsun kummilapseksi, yhteystietolomakkeen ja Nallekarhu konsertissa -CD-levyn, jolla oli Leif Segerstamin johtama kokoelma suosittuja lyhyitä orkesteriteoksia. Kutsussa kerrottiin, että kaupunginorkesteri kutsuu jokaisen lapsen kuusivuotiaaksi asti kerran vuodessa konserttiin Finlandia-taloon. Valtaosa vanhemmista innostui ja syyskuuhun mennessä kummilapsikutsuun oli tarttunut jo 2 500 perhettä. Kokonaisuudessaan projektiin ilmoittautui 4 500 perhettä.

Mutta sitten se sisältö. Mitä voi soittaa vauvaikäiselle? Sibelius-Akatemiasta löytyi projektin taiteelliseksi vetäjäksi hyvä asiantuntija, suomalaisen vauvamuskaritoiminnan kehittäjä Eve Alho. Hänen avullaan rakennettiin vauvaikäisille sopivia ohjelmia, joihin ylikapellimestari Leif Segerstam paneutui sydämensä palolla.

Hanke käynnistyi alusta lähtien hyvin. Ensimmäiset konsertit pidettiin toukokuussa 2000 Finlandia-talolla. Vain yhtä asiaa emme osanneet ennakoida. Vaikka Finlandia-talon ala-aula on avara, sadat lastenvaunut – se oli liikaa!

Helsingin kaupunginorkesterin kummilapsikonsertit

Eve Alho, Annika Kukkonen ja Satu Sopanen

Vauvamuskari- ja vauvakonserttien uranuurtajana Eve Alho kutsuttiin suunnittelemaan Helsingin kaupunginorkesterin kummilapsille ensimmäiset konsertit. Esitykset pidettiin pienissä saleissa; pikkuruiset saivat olla lähellä soittajia ja soittimia, nauttien noin 20 minuutin ajan musiikista, tanssista ja lempeästä tunnelmasta. Vuotta myöhemmin oli iso konsertti Finlandia-talossa Even ja Leif Segerstamin johdolla. Nalle Pus, HKO:n kumminalle, hurmasi yleisön. Riemukkaat kuvat siitä, kun vauvat hypyteltiin musiikin tahdissa ilmaan, päätyivät pääuutisiin. Kummihankkeesta tuli menestys ja Helsingin kaupunginorkesterille ja Eve Alholle myönnettiin Vuoden Valopilku -palkinto.

Vuonna 2002 kutsuttiin suunnittelijaksi Satu Sopanen, pedagogi ja lastenmusiikin ammattilainen. Tuottajana toimi Hanna Kosonen. Kummilapsille luotiin toiminnallisia ja tarinallisia tapahtumia, kokeiltiin ja kehitettiin osallistuvuutta ja vuorovaikutusta. Konsertteja järjestettiin Finlandia-talon kaikissa saleissa ja jopa isossa lämpiössä. Jäähyväiskonsertissa 2007 lapset istuivat kummimuusikoiden vieressä orkesterissa, Leif johti. Vielä pidettiin synttärikonsertti 2010, joka oli startti tuleville Juniorikonserteille.

Toisen kerran HKO:n kummilapsia kutsuttiin 2012. Hanke jalostui edelleen. Maskotiksi tuli rakastettu konserttikaveri, Nalle Nappisilmä. Ensimmäisellä kaudella luotuja sisältöjä hiottiin, ja niihin lisättiin taiteellista ja pedagogista syvyyttä. Samalla kehitettiin ammattimaisia tuotantoprosesseja vakituisen tuottajan, Annika Kukkonen, toimesta. Kaikki konsertit on dokumentoitu ja ovat nähtävillä osoitteessa helsinginkaupunginorkesteri.fi/kummilapsit.

Vuonna 2020 HKO kutsui kolmannen kerran kokonaisen ikäluokan kummilapsikseen. Uusina sisältöinä innovoitiin mm. Baby Symphony (Timo Hietala, 2020) ja aloitettiin taiteiden välistä yhteistyötä Helsingin Kaupunginteatterin kanssa (Porkkana karkuteillä, 2023). Lisäksi orkesteri julkaisi etäsisältöjä verkossa, tavoittaen yhä laajemmin yleisön.

Kummikonserttien rakenne ja pedagoginen ydin:

- Keväiset kamarimusiikkikonsertit, joissa esiintyvät lastenmusiikin ammattilainen, Nalle Nappisilmä ja kummimuusikot. Painotus osallistavuudessa ja vuorovaikutuksessa.
- Syksyiset teemakonsertit sinfoniaorkesterin ja vierailevien taiteilijoiden kanssa.

Konserteissa huomioidaan lasten ikä- ja kehitysvaiheet. Ohjelma esittelee orkesterisoittimia ja klassisen musiikin keskeisiä teoksia. Suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa Satu Sopanen, Annika Kukkonen, sekä HKO:n muusikoita. Tavoitteena on luoda seitsemän vuoden musiikillinen kehityskaari ja tarjota toistuvia, korkeatasoisia, mieleenpainuvia elämyksiä tuttuun esiintyjien kanssa.

Helsingin kaupunginorkesterin tapahtuma Juhlat musiikkimaassa vuonna 2020 syntyneille kummilapsille

Kuva Saara Autere

”

Aivan ihana konsertti, viihdyimme lapsen kanssa molemmat mainiosti. On hienoa, että lapsille tehdään näin laadukasta kulttuuria ja se tuodaan kummilapsitoiminnan kautta kaikkien helsinkiläisten lasten saataville. Iso kiitos kaikille järjestäjille lasten arvostamisesta!

Helsingin kaupunginorkesterin kummilapsiprojekti lumosi liikuttavuuteen asti

Etta Partanen, tutkimusjohtaja, Innolink

Helsingin kaupunginorkesteri on toteuttanut jo kaksi kummilapsiprojektia, vuonna 2000 syntyneiden ja vuonna 2012 syntyneiden lasten kanssa. Innolink toteutti vuonna 2019 kyselytutkimuksen Helsingin kaupunginorkesterin tilauksesta orkesterin vuonna 2012 syntyneiden kummilasten perheille. Tulosten valossa toiminta on saanut perheiden joukossa haltioituneen myönteisen, jopa täydellisiä arvioita tavoittelevan vastaanoton.

Tutkimukseen vastasi 719 perhettä, ja jo innokkuus antaa palautetta toiminnasta oli myönteinen viesti. Yhdeksän kymmenestä vastaajasta antoi toiminnalle asteikon korkeimman arvosanan asteikolla 1–5. Keskiarvoksi muodostuikin kyselytutkimuksessa poikkeuksellinen 4,9.

Huomion ansaitsee myös se, että vain harvalla konsertteihin osallistuminen jäi yhteen tai muutamaan kertaan, sillä useimmat vierailivat lukuisissa tapahtumissa, viidennes kaikissa järjestetyissä tapahtumissa. Perheet arvioivat, että konserttien sisällöissä ja järjestelyissä huomioitiin erittäin hyvin lapsen kehitysvaihe.

Orkesterin kummilapsius on tarjonnut perheille yhteisiä, iloisia musiikkikokemuksia. Toiminnan arvioidaan lisänneen myönteistä suhtautumista klassista musiikkia ja konsertteja kohtaan sekä madaltaneen konserttisalien kynnystä. Myös yleinen uteliaisuus ja kiinnostus kulttuurin harrastamista kohtaan vahvistuivat vastaajien mielestä. Perheiden hyvinvoinnin arvioidaan samalla kohentuneen, mikä on merkittävä asia lapsiperheiden kiireisessä arjessa.

Suositteluarvio NPS on ajan ikonisin tyytyväisyyden mittari. Kummilapsitoiminnan NPS on näyttävä 94. NPS-mittarissa vastaajat arvioivat valmiuttaan suosittelemaan asteikolla 0–10. Vastaajista peräti 96 prosenttia suosittelisi omien kokemustensa perusteella uusille perheille kummitoimintaan mukaan lähtemistä eli he antavat suositteluarviokseen 9 tai 10. Arvostelijoita eli arvioiden 0–6 antajia on ainoastaan yksi prosenttiyksikkö ja neutraaleja vastaajia on vain kolme prosenttiyksikköä. NPS:n vaihteluväli on -100 - +100 eli kummitoiminnan NPS tavoittelee jo täydellisyyttä.

Innolinkin Suomen Sinfoniaorkesterit ry:lle toteuttamassa valtakunnallisessa tutkimuksessa tiedusteltiin, mikä saisi uudet kävijät tulemaan konsertteihin. Tutkimus suunnattiin sellaisille kuluttajille, jotka eivät käy klassisen musiikin konserteissa. Vastaajat toivoivat tietoisuuden lisäämistä konserteista sekä herkullisia ja helposti lähestyttäviä maistiaisja klassisen musiikin maailmasta.

Kummilapsitoiminta on juurikin tätä parhaimmillaan ja voi olla kaunis alku elämänmittaiselle kulttuuriharrastukselle. Yhteisen harrastuksen tuomat myönteiset vaikutukset perheiden hyvinvointiin kantavat pitkälle lasten kasvaessa. Kokonaisuudessaan Helsingin kaupunginorkesterin kummilapsitoiminta on ollut liikuttavuuteen asti onnistunut ja erottuva projekti. On erinomaista, että erinomainen käytäntö on laajentunut muihin Helsingin kaupungin kulttuuripalveluihin.

Kohti tulevaisuutta

Helsingin kaupunginteatterin
tapahtuma Mollin iltahepuli
vuonna 2021 syntyneille lapsille

Kuvassa Kaisa Torkkel
ja Akseli Ferrand.
Kuva Cata Portin

”

Iso kiitos että näitä järjestetään, tämä
yksi niistä syistä minkä vuoksi Helsinki
on vetovoimainen lapsiperheille!

Hotelli- ja ravintolamuseon
tapahtuma Unelmien pizza
vuonna 2022 syntyneille lapsille
Kuva Tuulia Leino

”

Hassun hauska pitsataikinahetki. Kannustaa jatkossakin leipomaan/
muovailemaan, kun saatiin hyvä taikinaresepti. Lapsenlapseni halusi tutkia
ja tutustua koko museoon oikein ajan kanssa. Ja viihtyi siellä hyvin.

Kaikille

Tommi Laitio, kaupunkikehittäjä ja -strategi

Todella hyvät ideat ovat yleensä helposti selitettävissä yhdellä virkkeellä, josta kuka tahansa ymmärtää, että tässä on jotain kiinnostavaa. Kulttuurin kummilapset on todella hyvä idea:

Helsinki vahvistaa jokaisen helsinkiläisen lapsen suhdetta kulttuuriin kutsumalla kaikki lapset neuvolan kautta helsinkiläisen taide- ja kulttuuritoimijan kummilapseksi eli seitsemän vuoden ajan kaksi kertaa vuodessa maksuttomiin, lapsen kehitysvaiheelle suunniteltuihin kulttuurielämyksiin.

Olen viime vuosina katsonut Helsinkiä etäisyyden päästä. Suuressa osassa työtäni selitän Suomea ja Helsinkiä niille, jotka yrittävät ymmärtää, mistä maailman onnellisimmassa kansassa on oikein kyse. Vuosi toisensa jälkeen on yksi sana, joka hätkähdyttää kuulijoita. Se sana tuntuu Suomessa kovin arkiselta. Se sana on ´kaikille´.

Kuten puheenvuorot tässä julkaisussa osoittavat, jonkin asian tekeminen kaikille yhä monimuotoisemmassa yhteiskunnassa edellyttää huolellista suunnittelua. Se vaatii herkkää tasapainoa oman ja yhteisen välillä. Siis kokemusta siitä, että minun asiantuntemustani terveydenhuollon ammattilaisena tai taiteen ammattilaisena kunnioitetaan samalla, kun meillä on riittävästi hetkiä ymmärtää, että teemme yhdessä jotain, johon kukaan meistä ei pystyisi yksin. Siis kokemuksia siitä, että olen mukana jossain, jossa juuri minun työni on kriittistä onnistumiselle, joka ei onnistuisi ilman minua, mutta jonka lopputulos on monin kerroin omaa työtäni suurempi.

Yksinkertainen ja perheiden arjesta lähtevä lupaus sekä onnistunut minä+me-yhdistelmä on se, joka tekee Kulttuurin kummilapsista merkittävän julkisen sektorin innovaation ja kiinnostavan kaupungeille ympäri maailmaa. Kuten puheenvuorot ja artikkelit tässä julkaisussa osoittavat, Kulttuurin kummilapsissa on tehty suunnitteluratkaisuja, jotka ruokkivat uteliaisuutta toisten todellisuutta kohtaan sekä luottamusta toisten asiantuntijuuteen. Näitä ratkaisuja ovat esimerkiksi syvälinen arvotyö, yksinkertaiset mittarit, kulttuurityötä ymmärtävä koordinaatio, säännölliset tapaamiset, kilpailullisuuden riskien tunnistaminen, talouden avoimuus, jatkuva parantaminen yhdenvertaisuudessa, perheiden kohtuullinen valinnanvara ja parastava havainnointi. Minä+me tarkoittaa käytännössä sitä, että neuvolassa luotetaan siihen, että sirkuksessa osataan rakentaa elämyksiä tai että rahoittajilla ei ole tarvetta syyntä jokaista sisältöä. Liikkeelle lähteminen luottamuksesta ja erilaisuudesta tuottaa kokemuksen, joka on kiinnostava, erityinen ja samalla helposti ymmärrettävä.

Tuula Haavisto ennustaa johdannossa, että Kulttuurin kummilapset saa pian merkittävän palkinnon. Hän taitaa olla oikeassa. Minä ennustan, että parin vuoden sisällä kummilapsitoiminta on käynnistynyt monessa kaupungissa ympäri maailmaa.

Vaikka kansainvälinen menestys toki hivelee helsinkiläisten itsetuntoa, se on loppuviimein toissijaista. Ratkaisevin onnistumisen merkki on se, mistä Marianne Turtio kirjoittaa tässä julkaisussa: kokemus siitä, että kummilapsitoiminnan tuloksena hän kokee olevansa tervetullut taiteen ja kulttuurin pariin ja että osallistuminen luo tunteen, että hän on erinomainen vanhempi lapselleen.

Kulttuurin kummilasten toimintamallin kuvaus

Kulttuurin kummilapsissa mukana olo on meille suuri lahja, ilo ja kunnia! Esitysten valmistus, lukuisat esitykset, lasten ja heidän läheistensä kohtaaminen ja tuotanto teidän kanssanne ovat olleet meille niin arvokasta, lämminhenkistä, iloa tuottavaa, kehittävää ja antoisaa! Kulttuurin kummilapset on ihan huikea konsepti! Ihan niin superia kuin olla ja voi!

Teatteri ILMi Ö.

Kulttuurin kummilapset on poikkeuksellinen, upea ja kattava mahdollisuus kokea erilaisia kulttuurielämyksiä niin lapsen kuin lähiaikuisen näkökulmasta. Olemme viettäneet yhteistä laatuaikaa mitä erilaisemmissa tapahtumissa ja nauttineet siitä joka kerta.

Tatu, vuonna 2021 syntyneen kummilapsen isä

Kulttuurin kummilasten organisaatio

Kulttuurin kummilasten hallinnollinen koti on Helsingin kaupunkiorganisaatiossa, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla. Palvelun omistaa Helsingin kulttuurijohtaja ja sen koordinaattori ja tuottaja työskentelevät Helsingin lastenkulttuuripäällikön johtamassa yksikössä. Koordinaattorina toimiva lastenkulttuurin erityissuunnittelija hoitaa työssään muitakin kuin Kulttuurin kummilapsiin liittyviä tehtäviä, mutta tuottajan työaika on varattu sataprosenttisesti kulttuurikummeina toimivien taide-, kulttuuri- ja liikuntaorganisaatioiden tukemiseen. Karkeasti työnjakoa koordinaattorin ja tuottajan välillä voisi kuvata siten, että koordinaattori vastaa Kulttuurin kummilapset -ohjelman kokonaisuudesta taloudesta sidosryhmiin, ja tuottajan vastuulla on Kulttuurin kummilasten kultainen ydin, eli lasten ja kulttuuritoimijoiden kohtaaminen kummitapahtumissa. Tuottaja johtaa kummitapahtumien kokonaisuuden suunnittelua. Hän vastaa myös kummilasten rekisteröitymis- ja ilmoittautumisalustana toimivan verkkosivuston käytöstä ja kehittämisestä ja tukee kummitoimijoita erilaisissa poikkeustilanteissa. Vaikka vuonna 2024 on mukana vasta viisi ikäluokkaa seitsemästä, on toiminta jo laajaa. Vuonna 2024 järjestettiin yhteensä 880 Kulttuurin kummilasten tapahtumaa, joissa oli paikkoja 21 146 kummilapselle ja yhtä monelle lähiaikuiselle, eli yhteensä 42 292 henkilölle.

Saumaton yhteistyö Helsingin äitiys- ja lastenneuvoloiden kanssa mahdollistaa kummilapsitoiminnan levittäytymisen kaikkien helsinkiläisten perheiden ulottuville asuinpaikasta ja sosiaalisesta statuksesta riippumatta. 99,5 % lapsiperheistä käyttää neuvolapalveluita. Jokainen Helsingissä syntynyt saa neuvolassa kutsun mukaan kummitoimintaan jo kahden kuukauden iässä, tai myöhemmin, mikäli lapsi muuttaa Helsinkiin vanhempana.

Toiminnan saavutettavuuden kannalta oleellista on myös Helsingin varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa tehtävä yhteistyö. Kummitapahtumia pyritään, etenkin vauvavaiheessa, järjestämään mahdollisimman lähellä perheiden asuinpaikkoja. Helsingissä on 60 leikkipuistoa, joista useiden yhteydessä on kummilapsitapahtumille sopivia tiloja. Leikkipuistojen henkilökunta myös tuntee alueensa perheitä ja rohkaisee näitä osallistumaan toimintaan.

Kummitapahtumia järjestetään myös kummitoimijoiden omissa toimipaikoissa sekä Helsingin viidessä alueellisessa kulttuurikeskuksessa, Kulttuurikeskus Caisassa ja Lasten ja nuorten taidekeskus Annantalossa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kehittämis- ja digitalisaatioyksikkö vastaa verkkosivuston teknisestä kehittämisestä ja ylläpidosta, ja viestintä- ja markkinointipalvelut Kulttuurin kummilasten yhteisestä viestinnästä.

Kulttuurin kummilapsilla on monitoimialainen ohjausryhmä, joka kokoontuu tarvittaessa kulttuurijohtajan koolle kutsumana.

Q-teatterin tapahtuma
Superkehot vuonna 2021
syntyneille lapsille, yhteistyössä
Kuskit Companyn kanssa

Kuvassa Eero Ojala ja Elisa Salo.
Kuva Mikael Ahlfors

”

Kiitos! Aivan mahtava esitys. Nerokas käsikirjoitus, valloittavat nuket, loistavat näyttelijät. Kaikkien pitäisi nähdä tämä.

Kulttuurin kummilasten kummit

Kulttuurin kummilasten toiminnan ytimessä ovat lapset ja heidän kulttuurikummins, eli ohjelmaan sitoutuneet taide-, kulttuuri- ja liikuntaorganisaatiot. Toimijoista osa oli mukana jo ohjelman ideointivaiheessa vuonna 2018, suurin osa liittyi mukaan vuonna 2019 ja senkin jälkeen joukko on kasvanut. Kummitoimijoiden joukkoa ei ole rajattu, vaan keskustelu yhteistyömahdollisuudesta voidaan aloittaa milloin vain kummiudesta kiinnostuneen tahon ottaessa yhteyttä. Mikäli ammatillinen toimija on valmis sitoutumaan pitkäkestoiseen työhön lasten parissa, toiminnan jatkuvaan kehittämiseen ja Kulttuurin kummilasten arvoihin, se on tervetullut mukaan.

Kun toimintaa suunniteltiin, keskusteltiin monista erilaisista toimintamalleista. Oli selvää, että kummit muodostaisivat seitsemän eri ryhmää (kullekin alle kouluikäisten vuosiluokalle omansa), mutta muodostettaisiinko ne niin, että jokaiseen ryhmään tulisi edustajia monelta eri kulttuurin alalta vai vain yhdeltä, oli yksi kysymys. Toinen oli se, tarjoaisiko ryhmä toimintaa ”omalle” vuosiluokalleen lasten syntymävuodesta kouluun menoon saakka vai erikoistuisivatko tietyt kummit tiettyihin ikäryhmiin. Teatteria aina 0-vuotiaille, musiikkia aina 1-vuotiaille, kuvataidetta aina 2-vuotiaille jne.

Päädyttiin toimintamalliin, jossa ryhmät muodostetaan samalta kulttuurin alalta ja samat kummit seuraavat lasta tämän koko varhaislapsuuden ajan 0-vuotiaasta koulun alkun. Perusteena oli tuttuuden maksimointi. Tiedettiin, että mukaan tulisi paljon ensikertalaisia kulttuurikävijöitä ja haluttiin varmistaa, että jokin kulttuurin laji ja muutama alan toimija tulisivat perheelle tutuksi. Ajateltiin, että kun yhdenlaisissa kulttuuritilaisuuksissa käyminen rupeaa tuntumaan omalta ja helpolta, kokemus rohkaisee ja innostaa tarttumaan myös muihin kaupungissa tarjolla oleviin palveluihin. Samojen lasten rinnalla kulkeminen tarjoaa myös kummitoimijoille paremman mahdollisuuden seurata lasten kehitystä ja edetä kulttuurinalalle luonteenomaisen pedagogisen kaaren puitteissa.

Vuonna 2024 mukana olevat kummit lasten syntymävuoden mukaan:

- 2020 ja 2027 *MUSIIKKI* Helsingin kaupunginorkesteri
- 2021 *TEATTERI* Helsingin kaupunginteatteri, Suomen Kansallisteatteri, Svenska Teatern, Teatteri ILMi Ö., Q-teatteri ja Nukketeatteri Sampo
- 2022 *ESITYSTAIDE, TANSSI, SIRKUS, VALOKUVA, RUOKAKULTTUURI* Tanssin talo, Cirko – uuden sirkuksen keskus, Teatterimuseo, Suomen valokuvataiteen museo, Tanssiteatteri Hurjaruuth, Hotelli- ja ravintolamuseo (Kaapelitehtaan ja Suvilahden toimijat)
- 2023 *KULTTUURIPERINTÖ JA RAKENNETTU KAUPUNKIYMPÄRISTÖ* Helsingin kaupunginmuseo, Kansallismuseo, Designmuseo, Arkkitehtuurimuseo, Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seura, Helsingin tiedemuseo Liekki
- 2024 *SANATAIDE JA LIIKUNTA* Helsingin kaupunginkirjasto ja Helsingin liikuntapalvelut
- 2025 *KUVATAIDE JA JAZZ* Helsingin taidemuseo HAM, Amos Rex, Kansallisgalleria eli Ateneum, Kiasma ja Sinebrychoffin taidemuseo sekä Sointi Jazz Orchestra ja UMO Helsinki Jazz Orchestra
- 2026 *OOPPERA JA BALETTI* Suomen kansallisooppera ja -baletti

Kaikkien kummitoimijoiden yhteisiä tapaamisia järjestetään kahdesta neljään kertaa vuodessa. Osa tapaamisista on tiedonvaihtoon keskittyviä *Missä mennään?* -tapaamisia ja osa työpajatyyppejä sisällön ja toiminnan kehittämistapaamisia, joissa kummit jakavat osaamistaan ja kokemustaan toisilleen fasilitoidusti tietyn teeman ympärillä.

Kaikille yhteisten tapaamisten lisäksi kunkin eri vuosiluokan kummit tapaavat toisiaan noin 10 kertaa vuodessa Kulttuurin kummilasten tuottajan johdolla. Näissä tapaamisissa sovitaan yhdessä tapahtumien ja niissä kohdattavien lasten määristä, tapahtumien ajoista ja paikoista sekä jaetaan arvokkaita kokemuksia. Kunkin kummitoimija vastaa omien tapahtumiensa sisällöistä ja tuotannoista, mutta Kulttuurin kummilasten tuottaja huolehtii siitä, että kummitoimijoilla on tilaa ja aikaa myös yhteiseen sisällölliseen keskusteluun ja kiireettömään toisiltaan oppimiseen.

Kun tapahtumapaikkoja ja osallistujamääriä suunnitellaan, otetaan huomioon kummilasten määrä, ikävaihe, postinumero ja lasten kotona puhutut kielet. Helsingin kaupunginorkesterin aikaisempien kummilapsiprojektien yhteydessä huomattiin, että noin 60 % kummilapsiksi ilmoittautuneista osallistuu tapahtumiin kaksi kertaa vuodessa. Sama osallistumisprosentti näyttää toteutuvan myös Kulttuurin kummilapsissa. Vuosiluokkien aktiivisuudessa on pieniä eroja, mutta pääsääntöisesti tapahtumien oletettu kokonaisosallistujamäärä lasketaan tämän kaavan mukaan. Kunkin vuosiluokan kummit päättävät yhdessä Kulttuurin kummilasten tuottajan kanssa vuosittain, kuinka osallistujien kokonaismäärä jaetaan eri toimijoiden kesken.

Svenska Teaternin tapahtuma
Maaginen arki vuonna
2021 syntyneille lapsille

Kuvassa Mikael Andersson.
Kuva Cata Portin

”

Mainio, hyvin mietitty esitys joka viihdytti kohdeyleisön lisäksi myös aikuisia. Klassinen musiikki oli sovitettu oivaltavasti. Olin erityisen vaikuttunut paneutuvasta ja innostuneesta energiasta, oli ilahduttavaa että lapsiyleisöön ei suhtauduttu ”vasemmalla kädellä” vaan että esitys ja yleisö oli myös näyttelijöille tärkeä.

Toiminnan rahoitus

Kulttuurin kummilapset -toiminnan päärahoittajat ovat Jane ja Aatos Erkon säätiö, kummeina toimivat taide-, kulttuuri- ja liikuntatoimijat sekä Helsingin kaupunki.

Kulttuurin kummilasten laajentuminen yhden taidetoimijan ja yhden vuosiluokan projektista kaupungin palveluksi, joka kattaa kaikki taidemuodot ja kohdentuu, kasvettuaan täyteen mittaansa vuonna 2026, kaikkiin alle kouluikäisiin lapsiin ja näiden perheisiin Helsingissä, ei olisi mahdollista ilman Jane ja Aatos Erkon säätiön tukea. Toiminnan laajentuminen on vaatinut kaikilta mukana olevilta tahoilta poikkeuksellista sitoutumista ja tavoitteellista kehittämisotetta. Säätiön myöntämä avustus kulkee Helsingin kaupungin kautta, josta se jaetaan eteenpäin kulttuurikummeille, eli tapahtumia järjestäville taide-, kulttuuri- ja liikuntatoimijoille.

Helsingin kaupunki vastaa hankkeen koordinoinnin, tietoteknisen alustan ja viestinnän kuluista. Käytännössä tämä tarkoittaa verkkosivuston Kummilapset.hel.fi teknistä kehittämistä ja ylläpitoa, visuaalista ilmettä, neuvoloissa jaettavia kutsukortteja sekä tarpeen mukaan toteutettavia markkinointikampanjoita ja tiedotusta. Näiden lisäksi kaupunki kattaa koordinaattorin palkkakustannukset ja hankkeen erilaiset juoksevat kulut.

Jokainen kummitoimija vastaa itse kummitapahtumiensa suunnittelusta ja toteutuksesta Kulttuurin kummilasten tuottajan vastatessa tapahtumien kokonaisuudesta. Vuosittaiset tapahtumien ja tapahtumissa kohdattavien lasten määrät sovitaan edellisen vuoden syksyllä, ja tuottaja laatii sopimukset, joiden mukaan kaupunki välittää toimijoille Jane ja Aatos Erkon säätiön avustusta 16,5 euroa/kohdattu lapsi (vuoden 2024 taso). Kummit raportoivat kaikki toimintaan liittyvät kulunsa koordinaattorille vuosittain. Raportit näyttävät, että kummit panostavat itse toimintaan keskimäärin saman verran kuin saavat säätiön avustusta. Karkeasti arvioiden voisi sanoa, että säätiön avustuksella kustannetaan lasten osallistuminen tapahtumiin ja kummitoimija kustantaa lapsen mukana tulevan aikuisen osallistumisen. Tuotantojen kulut ja toimijoiden oma rahoitus vaihtelevat tapauskohtaisesti, mutta toiminnan ensimmäisten vuosien kokemuksella keskiarvo on pysynyt kuvatun mukaisena.

Hankkeen sisällöllinen kehittäminen on ensimmäisinä vuosina vaatinut erityistä panostusta, ja alkuvaiheen kehittämiskumppanina toimi Föreningen för Drama och Teater DOT r.f. Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne tuella. Kulttuurin kummilasten moninaisuuden kehittäminen on mahdollistunut Helsingin kaupungin kanslian kotouttamisrahoituksella.

Toiminnan kustannusten rakenne ja laskentaperusteet:

- Vuonna xxxx syntyy xxxx lasta.
- Näistä 70 % ilmoittautuu mukaan toimintaan 4 ensimmäisen ikävuoden aikana. Ensimmäisenä vuonna ilmoittautuu noin 35 % vuosiluokasta, sen jälkeen määrä nousee tasaisesti.
- Ilmoittautuneista 60 % osallistuu tapahtumiin 2 kertaa vuodessa = tapahtumiin osallistuvien lasten määrä.
- Kummitoimijoita tuetaan 16,5 eurolla / tapahtumiin osallistuva lapsi.

Tapahtumien kulujen lisäksi huomioitava:

- Viestintä ja markkinointi
- Rekisteröitymis- ja ilmoittautumisalusta (=verkkosivusto)
- Kokonaisuudesta vastaavan henkilöstön palkkakulut
- Kehittämisen ja evaluoinnin kulut

Kummiorganisaatiot rahoittavat tapahtumiaan itse keskimäärin samalla summalla kuin tukisumma. Kummiorganisaatioiden kuluja ovat mm. tuotantokulut, tilakustannukset, harjoitusten ja tapahtumien kustannukset sekä mahdolliset kuljetuskustannukset.

Yhteys perheisiin

Lapsen huoltaja rekisteröi lapsen Kulttuurin kummilapseksi sivustolla [Kummilapset.hel.fi](https://kummilapset.hel.fi). Rekisteröitymisen yhteydessä kysytään lapsen nimi, syntymävuosi, postinumero ja vapaaehtoisena tietona kotona puhutut kielet. Lisäksi huoltaja antaa lapsen lähiaikuisen sähköpostiosoitteen ja puhelinnumeron.

Lähiaikuinen saa sähköpostiosoitteeseensa tiedon, kun kummilapsen ikäluokalle suunnatut tapahtumat julkaistaan varattaviksi. Yleensä kutsu kevään ja alkukesän tapahtumiin julkaistaan tammi-helmikuussa, syyskauden tapahtumiin taas elo-syyskuussa. Eri vuosina syntyneiden lasten tapahtumat julkaistaan eri aikoihin, riippuen siitä, mihin aikaan tapahtumat järjestetään ja joskus julkaisuja tehdään useammassa osassa. Pääsääntöisesti jokainen kummilapsi voi ilmoittautua yhteen tapahtumaan keväällä ja yhteen syksyllä.

[Kummilapset.hel.fi](https://kummilapset.hel.fi) -sivustolla lähiaikuinen voi lapsen sairastuessa tai muussa pakottavassa tilanteessa perua ilmoittautumisen (mikäli tämä on mahdollista kummitoimijan taholta), jolloin lapsella on mahdollisuus osallistua tapahtumaan toisena ajankohtana. Mikäli kummitoimija joutuu perumaan tapahtuman tai muuttamaan sen aikaa, lähetetään sivuston kautta sähköpostin lisäksi kaikille ilmoittautuneille myös tekstiviesti toimintaohjeineen.

Jokaisen kummitapahtuman jälkeen lähtee osallistuneille perheille palautekysely, jossa kysytään, saivatko he etukäteen riittävästi tietoa tapahtumasta, kuinka järjestelyt sujuivat, kuinka hyvin lapsen kehitysvaihe oli otettu huomioon, pitikö lapsi tapahtumasta ja millainen kokemus tapahtumassa käynti oli kaiken kaikkiaan. Kyselyssä voi jättää myös sanallista palautetta. Palautekyselyn arvosanojen keskiarvo on koko toiminnan ajan ollut noin 4,6/5 mikä kertoo tapahtumien onnistuneen.

Kaikessa Kulttuurin kummilasten viestinnässä pyritään käyttämään selkeää kieltä ja yksiselitteisiä ohjeistuksia. Palvelukielinä ovat suomi, ruotsi ja englanti, joiden lisäksi sivustolta löytyvät perustiedot hankkeesta 18 kielellä. Perheet voivat kysyä neuvoa ja lähettää palautetta myös sähköpostitse osoitteeseen kulttuurin.kummilapset@hel.fi. Palvelua kehitetään jatkuvasti palautteiden perusteella.

Suomen Kansallisteatterin
tapahtuma Karlos Karvanaama
ja erikoisten eläinten
hullunkurinen sirkus vuonna
2021 syntyneille lapsille

Kuvassa Kalle Lehto.
Kuva Sanna Breilin

Mahtava ja inspiroiva esitys. Mielestäni oli hyvä idea, että esityksessä ei ollut puhetta vaan esitys aukesi tekojen, eleiden ja ilmeiden välityksellä.

Maksuttomuus, monitoimialainen yhteistyö ja kulttuurinen vastuullisuus mahdollistavat yhdenvertaisuuden

Perheiden yhdenvertaisuuden toteutumisen avain on Kulttuurin kummilasten läheinen yhteistyö Helsingin äitiys- ja lastenneuvoloiden sekä varhaiskasvatuksen kanssa sekä se, että Kulttuurin kummilasten toiminta kaikkein tapahtumineen on aina perheille maksutonta.

Helsingin korkeatasoisia neuvolapalveluja käyttävät lähes kaikki kaupungin lapsiperheet, ja neuvoloiden terveydenhoitajia voidaan hyvällä syyllä kutsua todellisiksi lapsiperheiden hyvinvoinnin asiantuntijoiksi. Terveydenhoitajat kertovat vanhemmille Kulttuurin kummilapsista neuvolakäynnillä, kun lapset ovat kaksi kuukautta vanhoja, ja antavat perheelle onnittelukortin, joka sisältää myös kutsun Kulttuurin kummilapseksi ja ohjeet liittymiseen. Kortti on kolmekielinen ja perustiedot hankkeesta löytyvät kortin osoittamalta verkkosivustolta 18 Helsingissä eniten puhutulla kielellä. Terveydenhoitajat kertovat toiminnasta myös vasta Helsinkiin muuttaneille lapsiperheille.

Erityisesti pienten lasten tapahtumia pyritään järjestämään lasten asuinalueilla, lähellä kotia, lapsiperheille tutuissa tiloissa, jotta osallistuminen olisi kaikille mahdollisimman helppoa. Helsingin leikkipuistot ovat avanneet tilansa Kulttuurin kummilasten tapahtumille, ja leikkipuistojen henkilökunnalla, joka tuntee hyvin alueen perheiden tilanteita, on tärkeä osa turvallisuuden tunteen rakentamisessa. Kun kummitoimija on tullut tutuksi omalla lähialueella, on myöhemmin helpompi lähteä tapahtumiin myös muualle ja kenties rohkaistua kokeilemaan kaupungin tarjoamia mahdollisuuksia laajemminkin.

Pienimpien lasten tapahtumat ovat usein sanattomia, mutta mikäli johonkin tapahtumaan osallistuminen edellyttää suomen kielen taitoa, mainitaan se tapahtumatietojen yhteydessä verkkosivustolla. Tapahtumien esiintyjillä/ohjaajilla on valmius käyttää tarvittaessa myös englantia ja ruotsia.

Kummitoimijoiden yhteisissä pedagogisissa askelmerkeissä korostetaan sitä, kuinka tärkeää on luoda kummitapahtumien ympärille turvallinen ilmapiiri, jotta myös lasten mahdollisesti epävarmat vanhemmat voivat tuntea itsensä lämpimästi tervetulleiksi. Tapahtumissa on aina paljon ensikertalaisia ja siksi järjestelyjen pitää sujua helpon oloisesti. Selkeitä ohjeita, epävarmuuden hyväksymistä ja ystävällisyyttä korostetaan toiminnan kaikissa vaiheissa.

Suomen kansallismuseon tapahtuma Vau! Vauvat valtaavat museon! vuonna 2023 syntyneille lapsille
Kuva Hanna Korhonen

Ihana tapahtuma 3kk vauvalle. 15min tanssituokio oli sopiva aika, ja ihana saada jalanjälki. Myös näyttely oli sopivan värikäs vauvaperheelle.

Tärkeää on myös se, että tapahtumia suunniteltaessa otetaan huomioon kulttuurinen vastuullisuus. Erilaisista taustoista tulevien perheiden tulee voida tuntea tapahtumat omakseen. **Kulttuurisesta vastuullisuudesta ja sen toteutumisesta Kulttuurin kummilapsissa on lisää kohdassa Moninaisuuden edistäminen sivulla 42.**

Helsingissä syntyy vuosittain noin 6 000 lasta. Vaikka toiveena on, että jokainen heistä rekisteröitäisiin Kulttuurin kummilapseksi, sadan prosentin osallistuminen ei liene realistinen tavoite. Kun toiminta alkoi, asetettiin tavoitteeksi, että 70 % kunakin vuonna syntyneistä rekisteröityy kummilapseksi 3–4 ensimmäisen elinvuoden aikana. Ryhdyttiin myös seuraamaan, millä postinumeroalueilla lapset asuvat ja mitä kieliä heidän kodeissaan puhutaan. Postinumero kertoo, miltä kaupungin alueilta lapset tulevat ja kotona puhutut kielet antavat viitteitä siitä, kuinka hyvin toiminta tavoittaa erilaisista kulttuuritaustoista tulevat helsinkiläiset. Vaikka kielen ilmoittaminen on rekisteröityessä vapaaehtoista, pystyy ilmoitettujen kielten perusteella arvioimaan, vastaako muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvien lasten osuus kummilapsista niin sanottua muunkielisten osuutta Helsingin kokonaisväestöstä. Eri asuinalueiden profiilit vaihtelevat ja ilmoitettujen asuinalueiden perusteella pystytään karkeasti arvioimaan, kuinka tasaisesti Kulttuurin kummilapset -palvelu tavoittaa lapsia yli sosioekonomisten rajojen. Tavoitteena on, että Kulttuurin kummilapset tavoittaa myös ne perheet, joilla ei ole kulttuurin harrastamisen ja kuluttamisen perinteitä.

Tavoitteiden toteutumista seurataan kaikkien kummitoimijoiden yhteisellä verkkoalustalla, jolla nähdään kummilapsiksi rekisteröityjen lasten määrä, asuinalue (postinumero) ja kotona puhutut kielet. Lukuja tarkastellaan suhteessa alueella asuvien lasten kokonaismäärään ja puhuttuihin kieliin sekä alueiden sosioekonomiseen statukseen.

Kulttuurin kummilasten ensimmäisten neljän vuoden kokemuksen jälkeen voidaan sanoa, että tavoiteltu 70 % osuus ikäluokasta todennäköisesti toteutuu. Rekisteröityjä kummilapsia oli keväällä 2024 kaiken kaikkiaan noin 18 000.

Muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea kotona puhuvien lasten osuus kummilapsista oli yli 22 %, eli korkeampi kuin muunkielisten osuus kaikista helsinkiläisistä, joka vuonna 2023 oli 18,3 %. Muunkielisten perheiden osuudesta on kuitenkin huomattava, että luku on hyvin korkea perheissä, joissa puhutaan englantia tai muita eurooppalaistaustaisia kieliä ja valitettavan alhainen perheissä, joissa puhutaan arabiaa tai Afrikassa puhuttuja kieliä.

Alueellinen tarkastelu osoittaa, että kaupungin hyväosaisimmilla alueilla kummilasten suhteellinen määrä on korkealla verrattuna tulotasoltaan matalampiin alueisiin. Kulttuurin kummilasten postinumerotiedon vertaaminen Helsingin kaupungin alueelliseen tietoon on haasteellista, koska kaupungin jako alueisiin ei ole täysin yhteneväinen postinumeroalueiden kanssa, eivätkä alueiden tiedot päivity samaan tahtiin kummilasten tietojen kanssa. Tarkastelu on siis suuntaa antavaa, eikä sitä voi käsitellä täsmällisenä tietona.

Keskimääräisen tai keskimääräistä korkeamman tulotason alueilla Lauttasaareissa, Etelä-Haagassa ja Vallilassa, on Kulttuurin kummilapsiksi rekisteröitynyt yli 90 % vuonna 2020 ja sen jälkeen syntyneistä lapsista. Meri-Rastilassa, jossa keskimääräinen vuositulo on vähemmän kuin puolet Lauttasaaren tasosta, on rekisteröityneitä 48 % ja Jakomäessä, jossa tulotaso on edellistä matalampi, on rekisteröityneitä vain 40 %. Luku on kaukana 70 %:n tavoitteesta, mutta silti korkea puhuttaessa alueesta, jossa kulttuurin harrastaminen on perinteisesti ollut alhaista. Helsingin kaupungin vuonna 2016 tekemän selvityksen mukaan Jakomäen alueella vain 1,7 % 0–6-vuotiaista lapsista osallistui maksulliseen taiteen perusopetukseen, kun koko kaupungin keskiarvo oli 14,4 %. Vuonna 2020 kaikista alueen 3–19-vuotiaista vain 4 % osallistui taiteen perusopetukseen, kun vertailuluku keskusta-alueella oli yli kymmenkertainen. (Lähteenä käytetyt dokumentit Taiteen perusopetuksen tila ja kehittämistarpeet, Sariola 2016. Taiteen perusopetuksen toteutuminen Helsingissä 2019–2020, Tyrväinen ja Gran 2022, löytyvät sivustolta julkaisut.hel.fi)

Yhteiskehittäminen

Kummitoimijoilla on huomattavan paljon sekä eri kulttuurinalojen että taidepedagogiikan erityisosaamista ja asiantuntemusta, jonka jakaminen kaikkien toimijoiden käyttöön on Kulttuurin kummilapset -toiminnan kehittämisen ytimessä. Yhteiskehittämisessä on mukana osaamista myös äitiys- ja lastenneuvoloista ja varhaiskasvatuksesta. Perheiden voidaan katsoa osallistuvan kehittämiseen heiltä tulevan palautteen kautta.

Alle kouluikäisille, etenkin alle 3-vuotiaille, on Suomessa ollut tarjolla hyvin vähän kulttuuritoimintaa. Vauvamuskarit ovat olleet suosittuja jo pitkään, ja vauvojen värikylpy tunnetaan, mutta teatterissa ja monilla muilla aloilla täytyy vauvojen ja taaperoiden kohdalla puhua jatkuvan toiminnan sijaan yksittäisistä kokeiluista. Ammattitaiteilijoille ja kulttuuritahoille suunnattua systemaattista koulutusta ei ole ollut eikä kulttuurilajien rajojen yli ole hypitty. Vasta viimeaikainen tutkimus on tuonut esiin kulttuurin merkityksen jo hyvin pienten lasten kehityksen ja hyvinvoinnin vahvistajana ja herättänyt laajemman kiinnostuksen alle 3-vuotiaiden kulttuuritoimintaa kohtaan.

Ensimmäinen yhteiskehittäminen Raquel Benmerguin visualisoimana

Maaperä on siis ollut avoin ja kenttä laaja Kulttuurin kummilasten toiminnan yhteiselle kehittämiselle. Jo kummitoimijoiden ensimmäisissä tapaamisissa muodostunut avoin ilmapiiri on ollut avainasemassa osaamisen jakamisessa. Avoimen työilmapiirin syntymisestä iso kiitos kuuluu Helsingin kaupunginorkesterin kummilapsitoiminnan vastaavalle tuottajalle (2011-) Annika Kukkoselle sekä kummikonserttien pedagogiselle ja taiteelliselle suunnittelijalle (2002-) Satu Sopaselle, jotka antoivat kaiken kaupunginorkesterin projekteissa kertyneen kokemuksensa yhteiseen käyttöön. Laaja kummitoimijoiden joukko sai vahvan pohjan, jonka päälle rakentaa, ja suuren määrän tietoa siitä, mitä kannattaa ja mitä ei kannata tehdä. Yhteiskehittämistilaisuuksissa kartutetaan yhteistä ymmärrystä ja pyritään löytämään lasten, perheiden ja toimijoiden kannalta parhaita työtapoja.

Näyttää siltä, että avoimuus kannattaa myös taloudellisessa mielessä. Kulttuurin kummilasten maksuttomat tapahtumat ovat herättäneet monien vanhempien kiinnostuksen osallistua lastensa kanssa myös muuhun kulttuuritoimintaan, myös maksulliseen. Ja korkeatasoinen tarjonta on synnyttänyt uudenlaista kysyntää.

Yhteiskehittämistapaamisissa on kuultu ulkopuolisia asiantuntijoita ja työstetty Kulttuurin kummilapset-toiminnan kannalta keskeisiä kysymyksiä yhdessä.

27.5.–5.6.2020 Arvot ja askelmerkit, ennakkomateriaalit professori Minna Huutilainen, Helsingin yliopisto ja muusikko Satu Sopanen. Asiantuntijat elokuva- ja teatteriohjaaja Suzanne Osten, Unga Klara, Tukholma ja TaT, FM, valokuvataiteilija Päivi Setälä, Porin lastenkulttuurikeskus. Fasilitaattorit toiminnanjohtaja Anne Sandström DOT ry ja graafinen fasilitaattori Raquel Benmergui.
[Arvot ja askelmerkit löytyvät sivulta 36.](#)

20.11.2020 Mittakeppi, ennakkomateriaali Kaisa Kivelä, Vuosaaren nuorisotyöyksikön toiminnanjohtaja. Asiantuntijat erikoistutkija Pasi Saukkonen, Helsingin kaupungin tietokeskus, erityissuunnittelija Jouni Juntumaa ja erityisasiantuntija Miikka Haimila, Helsingin kaupunki, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala. [Mittakeppi löytyy sivulta 47.](#)

5.5. ja 19.5.2021 Parastava havainnointi, asiantuntija erityissuunnittelija Merja Hovi, Helsingin nuorisopalvelut. [Parastavan havainnoinnin periaatteet löytyvät sivulta 48.](#)

10.12.2021 Latu auki! Kuku tapahtumien tarkastelua neuropsykologisesta näkökulmasta, asiantuntija neuropsykologi Titta Iivonen

23.5.2022 Moniääninen kuku 1 – Polarisatiostrateginen ajattelu, asiantuntija YT Pia Rinne, Bouchra Amchou-Burton ja Liibaa Sheekdoon, Moniääninen Helsinki -hanke

28.11.2022 Moniääninen kuku 2 – Teoriasta käytäntöön, asiantuntijat FT Marja Laine, FOKUS ry ja Hamdi Geddi, Somalitoons

1.6.2023 Moniääninen kuku 3 – Kulttuurisesti vastuullinen taidekasvatus, asiantuntijat FT Marja Laine, FOKUS ry, Liibaa Sheekdoon ja Ahmed Al-Nawas, Moniääninen Helsinki.
[Kenen kulttuuri? -askelmerkin tarkennukset löytyvät sivulta 44.](#)

18.4.2024 Lasten osallisuus palautteessa ja kehittämisessä, asiantuntijat tutkija Outi Kekkonen ja kehittämisasiantuntija Pirjo Mattila, Helsingin kaupunki. [Lasten osallisuuden kehittämisen tulokset löytyvät sivulta 46.](#)

Kulttuurin kummilasten arvot ja askelmerkit

Kulttuurin kummilasten toimijat sanoittivat yhteiset arvonsa ja toiminnan pedagogiset askelmerkit kolmipäiväisessä seminaarissa 27.5.–5.6.2020

Arvot

Kulttuurin kummilapset -hankkeen toimijoita ja heidän valintojaan ohjaavat yhteiset arvot ovat lapsilähtöisyys, ammatillisuus, yhteistyö, saavutettavuus ja yhdenvertaisuus sekä kokemuksellisuus. Lisäksi Kulttuurin kummilapsissa kiinnitetään erityisesti huomiota kysymykseen ”kenen kulttuuri?”.

Yhteiset arvot toteutuvat toiminnan jokaisella askeleella: kummilapsen ja hänen perheensä kokemuksessa, kummitapahtumassa, kummitapahtuman fyysisessä ja henkisessä ympäristössä sekä Kulttuurin kummilasten yhteisessä organisaatiossa ja kummiorganisaatioissa.

Lapsilähtöisyys

Lapsi on aktiivinen ja täysivaltainen kulttuurinen toimija, jolla on vapaus kokea tapahtumat omalla tavallaan. Tuemme lapsen toimijuutta, kuuntelemme häntä ja arvostamme hänen mielipiteitään. Kulttuurin kummilapsena lapsi kokee tulewansa kuulluksi ja huomioduksi. Hän tuntee, että taide ja kulttuuri kuuluvat hänelle.

Ammatillisuus

Kulttuurin kummilasten toiminnassa yhdistyy monien eri ammattilaisten osaaminen. Toimintaa suunnitteleva, tuottava ja toteuttava henkilökunta on saanut taide- tai kasvatusalan tai tuotannollisen koulutuksen tai työssä hankitun ammattitaidon, jota kehitetään jatkuvasti. Toiminnan rakenteet ja sisällöt toteutetaan ammattimaisesti ja huolellisesti.

Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus

Kulttuurin kummilapset -palvelussa kaikki lapset ovat yhdenvertaisia perheen taustasta, sosioekonomisesta asemasta tai asuinpaikasta riippumatta. Toiminta on perheille maksutonta, siihen osallistuminen on yksinkertaista ja viestinnässä kiinnitetään erityistä huomiota selkeyteen. Viestintää toteutetaan suomen, ruotsin ja englannin lisäksi myös muilla kielillä.

Kokemuksellisuus

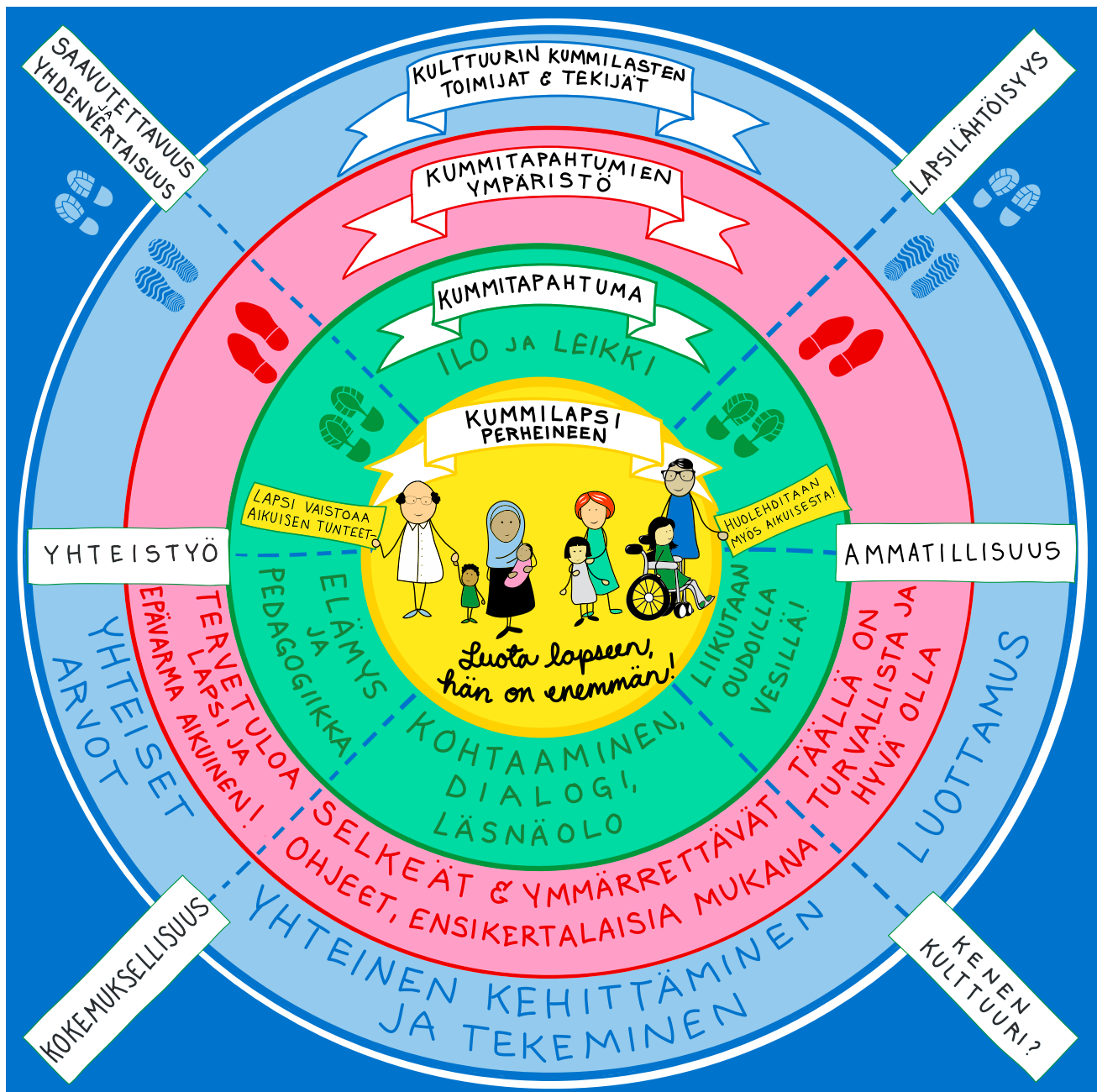
Kulttuurin kummilasten tapahtumissa on turvallinen tunnelma, joka antaa tilaa erilaisille ajatuksille, tunteille ja kokemuksille. Niissä huomioidaan kaikki aistit ja tilankäyttö suunnitellaan kohderyhmän mukaan. Lapsen kokemus on kaari, joka alkaa jo matkasta tapahtumapaikalle ja jatkuu tilaisuuden jälkeen.

Yhteistyö

Kulttuurin kummilapset -hanke on yhteistyötä eri alojen ammattilaisten ja organisaatioiden välillä. Yhteistyössä arvostetaan erilaisia toimintakulttuureita ja toimintatapoja ja jaetaan ideoita, osaamista ja resursseja. Yhteistyön kehittyminen edellyttää luottamusta ja pitkäjänteisyyttä.

Kenen kulttuuri?

Jokainen kulttuurin kummilapsi saa tuntea ylpeyttä omasta kulttuuritaustastaan. Hankkeen toimijat ottavat huomioon helsinkiläisten lisääntyvän moninaisuuden ja ymmärtävät sen rikkautena ja voimavarana. Tapahtumat koostuvat tarinoista, joista kummilapset ja heidän perheensä voivat tunnistaa itsensä.

Askelmerkit

Kummilapsi ja hänen perheensä

Kulttuurin kummilapset -toiminnan keskiössä ovat kulttuurin kummilapset ja heidän perheensä. Hanke toteuttaa jokaisen lapsen oikeutta kulttuuriin ja taiteeseen, ja lapsi nähdään hankkeessa aktiivisena ja täysivaltaisena kulttuurisena toimijana.

Lapsi vaistoa häntä tapahtumiin tuovan aikuisen tunteet ja asenteet herkästi. Kulttuuritoimijat huolehtivat siitä, että myös aikuisilla on tapahtumissa hyvä ja turvallinen olo, ja lapselle annetaan vapaus kokea tapahtumat omalla tavallaan.

Kummitoimijat perehtyvät lapsuuteen ja lapsen kehitysvaiheisiin, jotta voivat ottaa ne huomioon tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kummitapahtuma

Kulttuurin kummilasten tapahtumat ja tapahtumapaikat ovat turvallisia ja kiireettömiä. Niissä otetaan huomioon eri ikäisten lasten erityistarpeet kokonaisvaltaisesti – lapset aistivat kaikilla aisteillaan. Luodaan turvallisuuden tunnetta myös lasten seurassa oleville aikuisille ja huomioidaan turvallisuuden lisäksi kestävyys, eettisyys ja esteettisyys.

Kummitapahtumien aikana sallitaan lasten erilaiset temperamentit ja tavat olla. Sallitaan liikkuminen ja erilaiset tunteet. Pyritään ylittämään mahdolliset osallistumisen esteet yhdessä.

Pedagogiset tavoitteet

- lapsi kohtaa kulttuurin avoimesti
- lapsi on utelias ja kiinnostunut kulttuurista
- lapsi tietää, että kulttuuri kuuluu hänelle ja hän on osallinen kulttuuriin
- lapsen toimijuus vahvistuu
- lapsen yksilöllinen persoonallisuus voimistuu

Leikin flow

Kummitapahtuma on vuorovaikutteinen tilaisuus, jossa lapsella ja vanhemmilla on tilaa osallistua ja kokea, ja oppiminen tapahtuu moniin eri suuntiin. Tapahtumissa vahvistetaan lapsen ja aikuisen varhaista vuorovaikutusta sekä lapsen vuorovaikutusta ympäröivän maailman kanssa.

Toiminnan keskiössä on leikki – lasten oma kulttuuri. Vuorovaikutteiseen tapahtumaan liittyy myös tutkiva ote sekä yhdessä jaettu kokemus. Lapsi saa leikkivän aikuisen mallin.

Kulttuurin ja taiteen ammattilaisina tuomme toivoa, autamme löytämään mahdollisuuksia ja näkemään vaihtoehtoja ilman, että silotamme kuvaa maailmasta.

Taide- ja kulttuurielämys ja läsnäolo

Annetaan tapahtumissa lapselle rauha kokea ja havainnoida itse. Ollaan läsnä tilanteessa ja edetään lapsen ehdoilla, lapsen ikä huomioiden. Kommunikaatio tapahtuu monin tavoin: nähden, maistaen, haistaen, koskettaen ja liikkuen. Tapahtumissa on mukana kehollisuus, liike, mahdollisuus tutkia, tehdä tai vain olla.

Kohtaamisessa lapsi ja kulttuuri käyvät dialogia. Keskeistä on yhteinen ilo, yhteinen tekeminen ja yhteinen läsnäolo. Valmistetaan ja luodaan toimintaa lasta varten, lapsia kuullen.

Tapahtuman vetäjät, ohjaajat ja esiintyjät

Tapahtumien ohjaajat, vetäjät ja esiintyjät ovat avainasemassa. Heillä täytyy olla kykyä ja taitoa läsnä olevaan vuorovaikutukseen, joka luo turvallisuutta sekä lapsille että heidän vanhemmilleen. Turvallisuuden tunne on edellytys sille, että lapsi voi olla luova ja että hän voi käsitellä myös pelottavia asioita tapahtumissa. Kaikkien osapuolten välisen kunnioittavan kohtaamisen on kannettava läpi koko tapahtuman.

Vetäjät luovat tapahtumaa yhdessä lasten kanssa, eivät lasten yläpuolella. On tärkeää, että vetäjillä on korkea ammatillisen osaamisen taso sekä halu toimia lasten kanssa. Kummitoiminta antaa vetäjille mahdollisuuden kokeilla erilaisia tapoja tehdä työtään lapsilähtöisesti.

Kulttuurin kummilapsissa tehdään yhteistyötä kulttuurialan ammattilaisten, taiteilijoiden sekä kulttuuri- ja taidekasvattajien kesken. Tekijöiden laajat kulttuuritaustat ja kielitaito lisäävät hankkeen saavutettavuutta ja kulttuurista ymmärrystä.

Kummitapahtumien fyysinen ja henkinen ympäristö

Kulttuurin kummilapset -toiminnan ympäristö on saavutettava, mahdollisimman esteetön ja turvallinen sekä henkisesti että fyysisesti. Toimijat tunnistavat ne asiat, jotka estävät perheitä osallistumasta tapahtumiin ja purkavat näitä esteitä. Saavutettavuus syntyy siitä, että kummilasten vanhemmat voivat tuntea hallitsevansa osallistumisen kaikki vaiheet ilmoittautumisesta tapahtumissa oloon.

Kummilapset.hel.fi -verkkosivuston on oltava helppokäyttöinen ja informatiivinen. Verkkosivustoa kehitetään jatkuvasti käyttökokemusten perusteella. Lasta hankkeeseen ilmoittavan ja tapahtumiin tuovan aikuisen on löydettävä sivustolta tieto hankkeesta sekä tapahtumien ympäristöstä ja siitä, kuinka siellä toimitaan.

Kummitoimijat vievät hankkeen verkkosivuille omien tilojensa tiedot, jotka hankkeen puolesta käännetään eri kielille. Toimijat myös huolehtivat siitä, että tiedot ovat ajan tasalla.

Viestinnässä kiinnitetään huomiota siihen, että hankkeesta käytetty kieli on selkeää ja ymmärrettävää.

Osallistumisesta kummitapahtumiin tehdään mahdollisimman helppoa ja mukavaa. Tapahtumapaikoilla on hyvä varmistaa, että mm. lasten ruokailu ja vaippojen vaihto ovat mahdollisia. Luodaan tapahtumien ilmapiiristä salliva: lapset saavat olla lapsia ja aikuiset epävarmoja.

Tapahtumapaikan henkilökunta

Lasten mielissä tapahtuma alkaa usein jo matkalla. Siksi tapahtumapaikkojen koko henkilökunnan pitää olla valmistautunut ja tietää roolinsa osana kummitapahtumaa. He ymmärtävät lapsille suunnatun toiminnan erityispiirteet ja asiakkaan on helppo lähestyä heitä tarvittaessa.

Kummitoimijalla ja tapahtumapaikan henkilökunnalla on vastuu nähdä ja toimia, jos kummitapahtumassa kohdataan jotakin poikkeuksellista, johon pitää puuttua. Kulttuurin kummilapset -organisaatio auttaa toimijoita ja tapahtumapaikkojen henkilökuntaa selkeyttämään riskienhallintaa ja turvallisuutta.

Kulttuurin kummilapset -organisaatio ja kummiorganisaatiot

Hankkeen tavoitteet

Helsingin kaupungin tavoitteena hankkeessa on perheiden hyvinvoinnin lisääminen kulttuurin keinoin sekä lapsiperheiden kulttuurisen yhdenvertaisuuden edistäminen. Lisäksi tavoitteena on Helsingissä toimivien taide- ja kulttuurilaitosten saavutettavuuden lisääminen tarjoamalla keinoja yleisösuhteen syventämiseen ja yleisötyön keinojen kehittämiseen sekä taidelaitosten varhaiskasvatuksen pedagogiikan vahvistaminen.

Jokainen kummitoimija määrittää omat tavoitteensa hankkeelle omista lähtökohdistaan. On hyvä, että kaikki yhteistyön osapuolet tiedostavat toistensa tavoitteet ja kunnioittavat niitä.

Tavoitteiden etenemistä seurataan mittareilla, jotka voivat olla kaikille yhteisiä tai kunkin toimijan omia. Oikein valitut mittarit osoittavat, missä onnistuttiin ja mitä halutaan kehittää. Mittaristo muuttuu hankkeen edetessä, joten on tärkeää, että sitä kehitetään jatkuvasti yhdessä.

Teatteri ILMI Ö:n tapahtuma
Metsässä soi! vuonna
2021 syntyneille lapsille

Kuvassa Anne Korhonen ja
Outi Sädekallio-Snellman.
Kuva Matti Snellman

”

Esitys oli raikas, erilainen lastenteatteriesitys. Voisin sanoa, että esitys oli jopa hieman anarkistinenkin. Ja liikuttava. Ihana!

Hankkeen kehittäminen

Kulttuurin kummilapset -hankkeen eteenpäin viemisestä vastaavat kaupungin kulttuuritoimen palkkalistoilla olevat koordinaattori ja tuottaja. Hanketta kehitetään yhteistyössä kummitoimijoiden, kummiperheiden ja yhteistyökumppaneiden kesken. Kehittämisen painopisteet sovitaan yhteisesti ja niitä tarkennetaan toimijoiden tarpeista lähtien. Ensimmäisinä vuosina rakennetaan yhteistä ymmärrystä hankkeen pedagogikasta ja toimimisesta erilaisten lapsiperheiden kanssa. Myös tapahtumien sisältöjä ja muotoja sekä tuotantotapoja suunnitellaan ja hankkeen verkkosivuja viimeistellään.

On tärkeää huomata, mikä on kunkin kummitoimijan erityinen anti hankkeen kokonaisuudelle ja rakentaa toimintaa sen mukaisesti. Jokainen toimija lähtee mukaan hankkeeseen eri lähtökohdista erilaisilla vahvuuksilla ja uuden oppiminen tapahtuu yhdessä, kokemuksia ja osaamista jakamalla. On tärkeää vahvistaa keskinäistä luottamusta ja antaa aikaa yhteistyön kehittymiselle.

Muistetaan kummitoimijoiden lisäksi muut yhteistyökumppanit, kuten neuvolat ja varhaiskasvatus. Lisäksi on tärkeää tunnistaa yhteisesti lasten harrastuspolku kummitoiminnan jälkeen ja luoda väyliä eteenpäin.

Helsingin liikuntapalvelujen
tapahtuma BabySauna
vuonna 2024 syntyneille
lapsille yhteistyössä Loiske
Ensemblen kanssa

Kuva Kirsi-Maria Raunio

”

Vauva tykkäsi esityksestä kovasti, myös äidille miellyttävä ja rauhallinen. Aktivoiva osuus oli kiva vauvalle. Kiitos!

Moninaisuuden edistäminen

Helsingin kulttuurivisio *Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030* nostaa taiteen ja kulttuurin kaupungin kehittämisen ja hyvän elämän ytimeen. Visio korostaa kulttuurin mahdollisuuksia kaupungin haasteiden ratkaisemisessa: taide ja kulttuuri voivat lisätä luovuutta, ymmärrystä sekä kriittistä ja rakentavaa vuoropuhelua. Segregaation ehkäisy on yksi Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025 keskeisiä tavoitteita ja Kulttuurin kummilapset yksi keinoista, joilla kulttuuri voi olla osa ratkaisua. Ajatuksena on, että kulttuurin keinon voidaan luoda yhteisyyttä, joka toimii vastavoimana segregatiolle ja polarisaatiolle.

On tutkimusnäyttöä, jonka mukaan vahva kulttuurinen identiteetti on yhteydessä hyvään itsetuntoon ja tyytyväisyyden tunteeseen. Oman kulttuuritaustan ja -perinnön tunteminen ei edistä kulttuuristen ryhmien eriytymistä toisistaan, vaan päinvastoin – se näyttää kulkevan käsi kädessä paremman koulutuksen, työllistymisen ja maltillisten poliittisten näkemysten kanssa. Vahvan ja hyväksyvän kulttuurisen identiteetin rakentaminen alkaa jo varhaislapsuudessa ja on tärkeää, että jokainen lapsi voi olla ylpeä omasta kulttuuritaustastaan.

Kulttuurin kummilapset -toiminnan moninaisuutta on edistetty yhteistyössä järjestöjen ja hankkeiden kanssa. Vuonna 2019, toiminnan suunnitteluvaiheessa, järjestettiin osana Helsingin kaupunginkanslian rahoittamaa Mukana-hankkeetta Globe Art Pointin taiteilijoiden vetämiä keskustelutilaisuuksia ja työpajoja kummeina toimivien taide- ja kulttuurilaitosten ja monikulttuuristen perheiden kesken. Työpajoissa nousi vahvasti esiin monikulttuuristen vanhempien huoli siitä, että heidän lapsensa joutuisivat kokemaan oman taustakulttuurinsa jollakin tavoin valtakulttuuria vähempiarvoisena. Vanhemmat toivoivat tapahtumia, joissa käsitellään heille tuttuja ja relevantteja teemoja ja että niitä tuovat esiin hahmot ja henkilöt, joihin lapset voivat samaistua.

Helsingin kaupunginmuseon tapahtuma Katso! Katso! vuonna 2023 syntyneille lapsille yhteistyössä DOT rf:n kanssa

Kuva DOT rf / Volker von Bonin / Helsingin kaupunginmuseo

”

Hakasalmen huvila oli hyvä paikka, riitti ihmeteltävää aikuiselle ja lapselle. Vauva rakasti teatteriesitystä, ei ole koskaan jaksanut istua niin kauaa paikallaan mitään ihmettelemässä. Polaroid-kuva oli myös loistava idea!

Vuorovaikutusta monikulttuuristen kulttuuritoimijoiden kanssa vahvistettiin myös osallistumalla Luckanin Dörren-hankkeen järjestämään verkostoitumistapaamiseen. Vuoden 2021 aikana taideyliopistossa tehtiin pro gradu -työ (tekijänä Elizaveta Bomash), joka kartoitti verkostoitumistilaisuuden vaikutusta kummitoimijoiden asenteisiin ja moninaisuuden toteutumiseen.

Kulttuurin kummilapset oli mukana Moniääninen Helsinki -hankkeessa vuosina 2021–2023. Hankkeen palkkaamien somalin- ja arabiankielisten koordinaattoreiden tuella koottiin arabian- ja somalinkielisten vanhempien ryhmiä, joiden kanssa käydyt keskustelut tuottivat selkeitä löydöksiä toiminnan kehittämiseksi:

- Toiminnassa ja sen rakenteessa sinänsä ei ole vikaa, mutta sana kummi, jonka katsotaan liittyvän kristinuskoon, saattaa karkottaa joitakin perheitä.
- Luottamuksen rakentaminen on hidasta, eikä siihen ole oikotietä. Luottamus rakentuu ensin ihmisiin ja sitten vasta toimintaan. Luottamusta herättävä toiminta tulee puhumaan puolestaan, mutta tulokset näkyvät hitaasti.
- Viestintä esitteiden kautta tai muuten kirjallisesti ei ole tehokasta. Niiden sijaan tarvitaan hyviä videoita, kuvia ja sanansaattajia yhteisöjen sisältä.

Erilaisten kulttuuritaustojen huomioiminen ja vastuullisen kulttuurikasvatuksen käytännöt kiinnostivat kummitoimijoita niin paljon, että jo aikaisemmin aukikirjoitettua yhteistä arvokysymystä Kenen kulttuuri? päädyttiin tarkentamaan vuosina 2022 ja 2023. Kysymystä avattiin asiantuntijoiden johdolla eri näkökulmista kolmessa kaikkien toimijoiden yhteiskehittämistilaisuudessa.

Vuosittain järjestetään eri puolilla Helsinkiä satoja (esim. vuonna 2024 yhteensä 880) Kulttuurin kummilasten tapahtumia, ja tapahtumapaikkojen valinnassa pyritään huomioimaan myös alueelliset tarpeet. Kulttuurin kummilapset oli vuosina 2023–2024 mukana neljässä somaliyhteisön kulttuuritapahtumassa Malmitalossa, Oodissa, Vuotalossa ja Annantalossa sekä Vuotalossa järjestetyssä Ramadanriehassa. Jokaisessa näistä tapahtumista kohdattiin satoja somalin- ja arabiankielisiä perheitä ja lapsia.

Tiedemuseo Liekin tapahtuma
Kieli kehittyy laulaen vuonna
2023 syntyneille kummilapsille
Kuva Saara Seppälä

Musiikki sai taaperoni
tanssimaan ja keskittymään.

Kenen kulttuuri? Tarkennuksia arvoihin ja askelmerkkeihin

Tarkennuksia Kulttuurin kummilasten arvoon Kenen kulttuuri? työstettiin kummitoimijoiden yhteishittämistapaamisessa 1.6.2023. Asiantuntijana tapaamisessa mukana ollut Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry:n toiminnanjohtaja, KT Marja Laine, laati tarkennettujen askelmerkkien sanoituksen yhdessä kulttuuriperintöön erikoistuneiden kummitoimijoiden kanssa. Kuvituksen laati Raquel Benmergui.

Kulttuurin kummilapset -toiminta edistää kaikkien lasten osallisuutta taiteeseen ja kulttuuriin. Joskus polku kulttuurin äärelle ei ole mutkaton. Nostetaan siis yhdessä esiin näkökulmia ja ideoita, jotka tukevat kaikkien lasten identiteettiprosessia ja osallisuutta! Sen toteutumiseksi olemme luoneet askeleet, joita läpikäymällä pyrimme luomaan lapsille kokemuksen siitä, että jokainen tulee kohdatuksi omana itsenään ja jokaisen perheen kulttuuriperintö on merkityksellistä ja tulee nähdyksi.

Kulttuuriperinnön askel

→ Ymmärrän, että suomalainen kulttuuriperintö voi olla lapselle ja hänen perheelleen tuntematonta, uutta. Luonko tunnekokemuksen, joka on positiivinen, hämmäntävä vai pelottava, jopa eriyttävä?

→ Välitän tietoa siitä, ettei kaikki kulttuuriperintö ole aineellista, esineellistä, kanonisoitua. Nostan esiin aineettoman kulttuuriperinnön – tarinoiden, tapojen, taitojen – merkitystä erityisesti silloin, kun lapsen kulttuuriperintöä on tuhottu sodassa tai aineellinen kulttuuriperintö ei ole muusta syystä yhtä merkittävässä asemassa. Teen tämän voimaannuttaen perheitä, en vertaillen.

Vallankäytön tunnistamisen askel

→ Tunnistan, että roolini valitsijana ja kuratoijana on vallankäyttöä, joka tuo mukanaan vastuuta. Voin tuntea vastuuta esimerkiksi vähemmistöstressin vähentämisestä eli pidän huolen siitä, ettei kenenkään tarvitse edustaa muuta kuin itseään.

→ Harkitsen, voiko joku muu kuin ko. kulttuurin edustaja ”opettaa” kulttuuriperintöä? Mitä mahdollisuuksia ja haasteita siihen liittyy? Tavoitteenani on antaa tilaa, nostaa esiin, auttaa ja tukea.

Ajassa toimimisen askel

→ Tiedostan, että kulttuuritoiminta on dialogia tietyssä ajassa. Osa toimintatavoistani voi olla ajanmukaista ja tuoreeseen tutkimukseen perustuvaa. Tämä ei tarkoita, että kaikki jakavat samat periaatteet. Onko minulla kestävyyttä hyväksyä se, etteivät kaikki voi osallistua toimintaan, jos tarjolla on vaikkapa vain unisex-veikko?

Omien tunteiden käsittelyn askel

→ Pysähdyn pohtimaan ajoittain, mikä minua jännittää, mikä tuntuu haastavalta? Miksi tunnen näin? Onko pelko aiheellinen vai pelkääkö esimerkiksi toimintani nostavan kohua? Muistan, että loukkaaminen ja tahallinen provosoiminen ovat eri asia kuin lähtökohdiltaan sensitiivinen ja empaattinen kulttuuritoiminta.

→ Taide tuo esiin erilaisia näkökantoja. Luon tilaa rohkeudelle ja avoimuudelle. Näen kritiikin mahdollisuutena oppia ja mennä eteenpäin.

Kielellisen viestinnän askel

→ Muistan, että kieli on vain yksi väline. Järjestän toimintaa, joka ei perustu vain kieleen ja johon jokainen voi osallistua omalla tavallaan. Huolehdin, että sisältö on visuaalista ja monipuolista, selkeää kieltä käyttävää.

Kestävä kehitys ja lasten osallisuus toiminnan kehittämisesssä

Kestävä kehitys

Kulttuurin kummilapset -ohjelmalle tehtiin vuonna 2023 ns. SDG-analyysi (Sustainable Development Goals), jossa tarkasteltiin, kuinka ohjelma toteuttaa YK:n Kestävän kehityksen Agenda 2030 tavoitteita, joihin Helsingin kaupunki on sitoutunut:

- ”Kulttuurin kummilapset vahvistaa strategian tavoitetta, jossa kulttuurin avulla edistetään kaupunkilaisten osallisuutta, kasvatetaan kulttuurista ymmärrystä, vähennetään segregatiota ja edistetään kaupunkilaisten sitoutumista Helsinkiin. Kulttuurin kummilapset -toiminta tukee myös perheiden hyvinvointia, mielen hyvinvointia, sosiaalista terveyttä ja lisää taiteen ja liikunnan elämyksien kokemista
- Kulttuurin kummilapset on keskeinen toimi erityisesti lasten ja lapsiperheiden kulttuuritapahtumiin osallistumisen tukemisessa ja siten kulttuurisen kestävyys edistämiseksi. Ohjelma myös tukee eri kokoisia kulttuurialan toimijoita ja lisää yhteistyötä. Tulevaisuudessa kulttuurin kummilapset -ohjelmassa voitaisiin vielä enemmän kiinnittää huomiota myös tuotantojen kestävyysnäkökulmiin sekä teemana kestävä elämäntavan tukemiseen.”

Lasten osallisuus

Lasten ja perheiden kokemus on Kulttuurin kummilapset toiminnan ytimessä. Ydinkysymys on, kuinka saamme tietoa lasten kokemuksesta ja käytämme sitä. Lähtökohtana ajattelussa on, että lapsella on tietoa, jota aikuisella ei ole. Lasten todellisuus ja kokemus on laajempi kuin aikuiset ajattelevat.

Kummilapset palautteen antajina ja toiminnan kehittäjinä

Lasten ja perheiden kokemus on Kulttuurin kummilapset toiminnan ytimessä.
Kuinka saamme tietoa lasten kokemuksesta ja käytämme sitä?

Arvojen toteutuminen – Mittakeppi ja Parastava havainnointi

Mittakeppi

Kulttuurin kummilasten tavoitteiden etenemistä seurataan kolmen eri tahon näkökulmasta

1. Kummilasten perheet

Palaute verkossa jokaisen kummitapahtuman jälkeen

Lasten ja perheiden kokemusten järjestelmällinen havainnointi tapahtumissa, Parastava havainnointi

2. Kummeina toimivat taide-, kulttuuri- ja liikuntaorganisaatiot

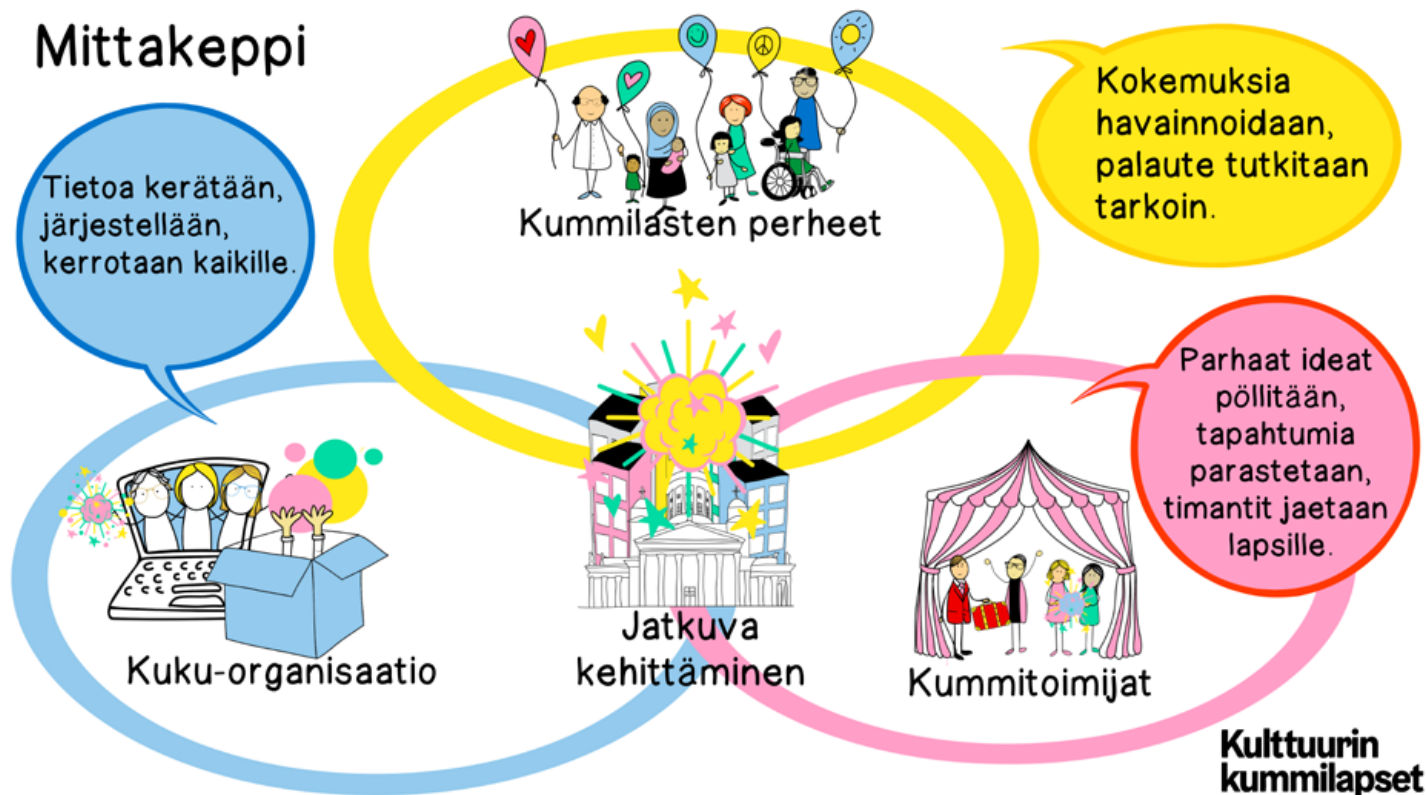
Pikaraportit esityspäivien jälkeen poikkeuksista sekä raportointi tapahtumasarjan jälkeen

Lasten kokemusten järjestelmällinen havainnointi tapahtumissa

3. KUKU-organisaatio

Jatkuva tiedonkeruu verkkosivustolta

Kummitoimijoiden tiedon kokoaminen ja jakaminen

Parastava havainnointi

Parastavan havainnoinnin tavoite on kummitapahtumien jatkuva kehittäminen, jotta ne olisivat lapsille, perheille ja mukana oleville kummitoimijoille merkityksellisiä ja kulttuurin kummilasten arvojen mukaisia kokemuksia.

Parastavan havainnoinnin tarkoituksena on ensisijaisesti kehittää havainnoijan omaa kummitapahtumaa. Samalla havainnoijilla on mahdollisuus antaa havainnoitavan tapahtuman tekijöille lahja palautteena. Palaute rakentuu siitä, mistä haluamme kiittää ja mistä opimme.

Havainnointi pähkinäkuoressa:

Ennen tapahtuman alkua

- Esteettömyys
- Ohjeistukset
- Tervetuloa
- Tilan järjestelyt
- Laskeutuminen yhteiseen asiaan

Tapahtuman aikana

- Kunnioittava kohtaaminen
- Lapsen ja aikuisen turvallinen olo
- Tapahtuman sisältö
- Kenen kulttuuri?
- Jatkuva kehittäminen
- Tunteiden käsittely

Tapahtuman jälkeen

- Laskeutuminen tapahtumasta
- Hei hei
- Nivoutuminen Kulttuurin kummilapsiin

Mitä pöllin kokonaisuudesta omaan toimintaan?

Teatterimuseon tapahtuma Kuinka Lempeä Louhikäärme löytää itsensä? vuonna 2022 syntyneille kummilapsille

Kuvassa Freia Stenbäck.
Kuva Heini Räsänen

Aivan ihana näytelmä ja oli juuri ikätasolle sopiva ja osallistava!

Suomen Kulttuuriperintö-
kasvatuksen seuran Yalla!
-työpaja vuonna 2023
syntyneille kummilapsille

Kuva Julia Uusoksa

Aivan ihana tuokio! Kaunista musiikkia, paljon tutkittavaa pienille, ja lämmin iloinen ilmapiiri. Näitä lisää!

Kirjoittajista

Helena Ahonen on kulttuurialan vaikuttaja, joka toimi Helsingin kaupunginorkesterin intendenttinä vuonna 2000, kun kaupunginorkesterin ensimmäinen kummilapsiprojekti alkoi.

Eve Alho on suomalaisen musiikkileikkikoulutoiminnan edelläkävijä ja yksi vauvamuskareiden alkuunpanijoista. Kehitti ohjelmaa Helsingin kaupunginorkesterin ensimmäiseen kummilapsiprojektiin 2000–2002.

Hamdi Geddi on yhdessä miehensä kanssa perustanut Somalitoons-yrityksen, joka tuottaa somalinkielisiä piirroselokuvia verkossa. Hamdi on jakanut asiantuntemustaan ja rakentanut siltaa Kulttuurin kummilasten toimijoiden ja somalinkielisten perheiden välille.

Tuula Haavisto toimi Helsingin kulttuurijohtajana vuosina 2017–2019. Hänen aloitteestaan Helsingin kaupunginorkesterin kummilapsiprojektia ruvettiin laajentamaan monien kulttuurin lajien ja kaikkien alle kouluikäisten palveluksi.

Minna Huotilainen on Helsingin yliopiston professori ja aivotutkija, jonka tutkimus on keskittynyt oppimisen neuropsykologiaan ja -fysiologiaan. Hän on laatinut Kulttuurin kummilasten yhteisölle koulutuspaketin kulttuurin merkityksestä alle kouluikäisten lasten kehitykseen.

Arja-Liisa Kaasinen on Arkkitehtuuri- ja designmuseon Oppiminen, yhteisöt, yleisöt -yksikön päällikkö, joka suunnittelee uudenlaista toimintaa uudessa museossa.

Hanna Kapanen on Arkkitehtuuri- ja designmuseon yleisötyövastaava ja muotoilukasvatuksen asiantuntija, joka on tuonut osaamistaan myös Kulttuurin kummilapset -palvelun muotoiluun.

Tiia Konttinen on Helsingin äitiys- ja lastenneuvoloista vastaava ylihoitaja, joka huolehtii yhteydenpidosta Kulttuurin kummilasten organisaation ja neuvoloiden henkilökunnan välillä.

Annika Kukkonen toimii Helsingin kaupunginorkesterin yleisötyövastaavana. Hän tuotti Helsingin kaupunginorkesterin vuonna 2012 syntyneille lapsille suunnatun kummilapsiprojektin ja jatkaa vuonna 2020 syntyneitten kummitoiminnan tuottamista. Annika on ollut mukana suunnittelemassa laajaa Kulttuurin kummilapset -palvelua sen alkuideasta saakka.

Marja Laine on Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry:n toiminnanjohtaja. Hän on toiminut Kulttuurin kummilasten kehittämistilaisuuksissa kulttuurien ja uskontojen välisen dialogin ja vastuullisen kulttuurikasvatuksen asiantuntijana.

Tommi Laitio oli Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja vuosina 2017–2022, jolloin laajaa Kulttuurin kummilapset -ohjelmaa suunniteltiin ja sen toteutus alkoi. Nykyisin hän asuu

Tanssiteatteri Hurjaruuthin tapahtuma Hupsistupsis! -sirkustyöpaja vuonna 2022 syntyneille kummilapsille
Kuva Riku Virtanen

Hieno, hauska, kaikkia aisteja aktivoiva työpaja, josta taapero nautti selkeästi!

Los Angelesissa ja työskentelee eri puolilla maailmaa kaupunkien ja organisaatioiden kehittämisen asiantuntijana.

Monica Lindberg on Helsingin äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan päällikkö, jolla on pitkän linjan kokemus neuvolatoiminnan johtamisesta ja kehittämisestä sekä lapsiperheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.

Leena Marila on erityissuunnittelija, joka toimii Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen kehittämistehtävissä. Hän on mukana monissa lasten ja nuorten kannalta tärkeissä toimissa, jotka edellyttävät kaupungin eri toimialojen rajat ylittävää yhteistyötä.

Pirjo Mattila on Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kehittämisasiantuntija, jonka tehtävät liittyvät lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja mm. UNICEFin lapsiystävällinen kunta -työhön.

Mari Männistö on Helsingin kaupungin kulttuurijohtaja, joka toimii virallisesti Kulttuurin kummilapset -palvelun omistajana.

Etta Partanen on Innolinkin tutkimusjohtaja. Hän teki vuonna 2019 tutkimuksen Helsingin kaupungin-orkesterin vuonna 2012 syntyneiden kummilasten projektista.

Hanna-Mari Peltomäki toimii Jane ja Aatos Erkon säätiön asiamiehenä. Säätiön tuki mahdollistaa Kulttuurin kummilapset -toiminnan skaalautumisen yhden taidetoimijan projektista palveluksi, jossa voivat vuodesta 2026 alkaen olla mukana kaikki Helsingissä asuvat alle kouluikäiset lapset.

Timo Riitamaa on Cirko – uuden sirkuksen keskuksen markkinointi- ja viestintäpäällikkö.

Pasi Saukkonen on Helsingin kaupunkitietopalvelujen erikoistutkija, jonka alaa ovat monikulttuurisuuteen, maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvät kysymykset. Hän on ollut mukana Kulttuurin kummilasten kehittämisessä avaamassa kummitoimijoille kulttuurisen moninaisuuden lisääntymiseen liittyviä kysymyksiä.

Satu Sopanen on muusikko ja musiikkikasvattaja, joka tunnetaan ennen kaikkea monipuolisena lasten-musiikin asiantuntijana. Hän on suunnitellut, ideoinut ja kehittänyt Helsingin kaupunginorkesterin kummilapsitapahtumien sisältöjä vuodesta 2002 alkaen.

Marianne Turtio on vuonna 2021 syntyneen Kulttuurin kummilapsen äiti.

Toimitusryhmä

Ulla Laurio on Helsingin kulttuuripalvelujen erityissuunnittelija, joka toimi Kulttuurin kummilasten ensimmäisenä koordinaattorina ja projektipäällikkönä 2019–2024.

Annika Kukkonen on Helsingin kaupunginorkesterin yleisötyövastaava. Tuottamisen lisäksi hän on ollut mukana suuressa osassa kummilapsitapahtumia myös esiintyjän ominaisuudessa.

Mirka Nokka on lastenkulttuurin edistämisen tiimiesihenkilö, jonka toimipaikka on Lasten ja nuorten taidekeskus Annantalo.

Anna Rosendahl on Annantalon yleisötyön tuottaja, joka toimi Kulttuurin kummilasten ensimmäisenä tuottajana vuosina 2020–2023. Hän kehitti yhdessä Ulla Laurion ja kummitoimijoiden kanssa Kulttuurin kummilapset -palvelun tuotannolliset rakenteet sekä toiminnan sisällölliset raamit ja toimintatavat.

Anu Ojanen on viestintäasiantuntija Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla. Hän on vastannut Kulttuurin kummilasten viestinnästä useiden vuosien ajan.

Helsinki

Kulttuurin kummilapset -palvelu tarjoaa jokaiselle Helsingissä asuvalle lapselle, joka on syntynyt vuonna 2020 tai sen jälkeen, mahdollisuuden saada kummikseen yhden tai useamman kulttuuriorganisaation. Kummina toimiva kulttuuriorganisaatio määräytyy lapsen syntymävuoden mukaan. Kummit kutsuvat lapsen ja tämän lähiaikuisen vähintään kahteen maksuttomaan, lapsen ikävaiheen mukaan räätälöityyn tapahtumaan joka vuosi, kunnes lapsen ikäryhmä aloittaa koulun.

Lapset kutsutaan mukaan toimintaan neuvolan kautta.

Palvelun tavoitteena on vahvistaa perheiden ja lasten hyvinvointia sekä kulttuurin todettujen hyvinvointivaikutusten kautta että tarjoamalla perheille mahdollisuuksia kohtaamiin samassa elämänvaiheessa olevien kanssa. Kummeina toimiville taide-, kulttuuri- ja liikuntaorganisaatioille ohjelma tarjoaa yhteistyötä edistävän alustan. Toiminnan toivotaan myös edistävän kaupunkilaisten yhteisyyttä ja torjuvan asuinalueiden ja asukasryhmien eriytymistä.

Kulttuurin kummilapset -konseptin taustalla on kaksi Helsingin kaupungin-orkesterin aikaisempaa kummilapsiprojektia, joissa olivat mukana vuonna 2000 ja 2012 syntyneet lapset. Osallistuneet perheet antoivat toiminnalle erittäin korkeat arvosanat ja arvioivat sen mm. vahvistaneen perheen hyvinvointia ja lisänneen mielenkiintoa kulttuurin harrastamista kohtaan.

Tämä julkaisu avaa Helsingin Kulttuurin kummilapset -palvelua lasten, heidän perheittensä, kummeina toimivien taide-, kulttuuri- ja liikuntatoimijoiden sekä koko kaupungin näkökulmasta. Mukana on myös kuvaus palvelun toteuttamisesta käytännön tasolla.

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelut

Konepajankuja 3
00510 Helsinki
PL 51400
00099 Helsingin kaupunki

Puhelinvaiht. 09 310 1691
www.hel.fi